

OBČASNÍK

JAMU

JANÁČKOVA AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V BRNĚ

2014/II

Občasník a dva akademické roky

Další číslo Občasníku, který nyní čtete, je vlastně logickou tečkou za akademickým rokem 2013/2014, ale i možným čtením na prázdniny či kaleidoskopem toho nejpodstatnějšího, co se v životě Janáčkovy akademie múzických umění v Brně odehrálo v první polovině tohoto kalendářního roku. Život sebou nese zprávy radostné i zvěsti smutného rázu. K těm druhým bezesporu patřilo úmrtí významného divadelníka, teatrologa a pedagoga naší školy pana profesora Bořivoje Srby. Ve dvou generačně různých pohledech si tohoto jedinečného muže připomeneme. Hned v pěti autorových pohledech se ohlédneme také za podstatnou každoroční událostí akademického jara na JAMU, kterou je už tradičně mezinárodní festival divadelních škol Setkání/ Encounter 2014. Čtenářsky vděčným žánrem bývá rozhovor. V tomto čísle si můžete kupříkladu přečíst povídání s autorem nejprodávanější publikace JAMU a kytaristou Vladislavem Bláhou, s garantkou nového oboru Historická interpretace Barbarou Marií Willi či polovinou autorského dua nové opery Alice in Bed Markétou Dvořákovou. Pan prorektor Václav Cejpek zase uvil pomyslnou kyticí jubilující kvestorce JAMU Lence Valové. A osvěžit vás může také nepublikovaná báseň Antonína Přídala, stejně jako další díl komiksu malé všetečné Fagi. Ke čtení je toho však mnohem více... Léto budiž pochváleno! Užijte si jej stejně jako vstup do nového školního roku.

Luboš Mareček

— Studenti Divadelní fakulty JAMU se svérázným způsobem rozloučili se zesnulým profesorem Bořivojem Srbou. Udělali to před školou v podobě nápisu na dlažbě před vchodem na fakultu bezprostředně po oznámení úmrtí tohoto jedinečného divadelníka, teatrologa i pedagoga. Poslední rozloučení se uskutečnilo za přítomnosti stovek smutečních hostů v pondělí 12. května 2014 v brněnském krematoriu. —

uvnitř čísla:

Rozhovor s Vladislavem Bláhou nejen o Dějinách kytary

V divadle – poezie profesora Antonína Přídala

Kytice (ale trochu zvláštní) k jubileu Lenky Valové

Studentské výzkumné projekty na Divadelní fakultě

Za profesorem Bořivojem Srbou

Festival bicích nástrojů Brno 2014

Symposium UMĚNÍ | HUDBA | MANAGEMENT 2014

Barbara Maria Willi o staré hudbě a nové katedře

Janáčkovy nápěvky mluvy

Co se skrývá za zkratkou U3V DIFA JAMU

Doktorandská konference na Hudební fakultě jinak

MUSICA NOVA po deváté

SETKÁNÍ/ENCOUNTER 2014

Mezinárodní konference doktorských studií na DIFA

Operní Alenka mezi počítači a sny (rozhovor s Markétou Dvořákovou)

Vítězem Ceny Evalda Schorma je Martin Sládeček z JAMU

Festival Sítka 2014

Médeia jako fyzické divadlo na módním mole

Kavárna v Poděbradech

Bosé nožky / Špalíček

Koncert Janáčkovy orchestru trochu jinak

Barokní bouřlivé jaro v Divadle na Orlí

Salon původní tvorby 2014

Co nového v Martě?

DNO mezi druhou a třetí sezonou

Rozhovor s Vladislavem Bláhou nejen o Dějinách kytary

Ještě v minulém roce vydalo ediční středisko JAMU docentu Hudební fakulty Vladislavu Bláhovi publikaci Dějiny kytary s přihlédnutím k literatuře nástroje. Není bez zajímavosti, že jde již o třetí opravené vydání bezmála třisetstránkového svazku o nástroji, který jmenovaný autor a pedagog na HF JAMU už celou dekádu vyučuje. Nejen o úspěšné knize, ale také o desetiletém výročí oboru kytara na brněnské akademii jsme vedli rozhovor.

JAMU vydala už třetí vydání knihy Dějiny kytary, čímž získala titul jedné z nejžádanějších učebnic. Kolik výtisků už zmizelo mezi zájemci?

První vydání vyšlo v srpnu 2012. Jedná se o první knihu tohoto druhu nejen v České republice, ale i na Slovensku a ve slovanštinou mluvících zemích. Dosud je prodáno přes pět set kusů knihy.

V čem je to poslední vydání jiné?

A jak jste vůbec koncipoval její architekturu?

V posledním vydání jsem provedl drobné korektury a doplnil několik hesel, jmen a informací. Kniha se zabývá poznatkami od nejstarší doby vývoje nástroje z doby před zhruba třemi a půl tisíci lety až po soudobou úlohu kytary.

Kdo myslíte, že jsou čtenáři této knihy, kdo si ji podle Vás pořizuje?

Rozhodně studenti a pedagogozy hry na kytaru, protože se podle mé knihy dnes učí Dějiny a literatura nástroje na AMU v Praze, na JAMU Brně a na většině konzervatorií v ČR.

A na koho jste myslel při jejím psaní Vy? Je kniha určena jenom odborníkům nebo si v ní počtou také laikové?

Kniha je určena odborníkům, ale snažil jsem se ji napsat tak, aby byla snadno srozumitelná a přitažlivá i pro laiky. Zajímavé jsou zejména některé citace dobového tisku a dokumentů ze Zlatého období kytary zvaného dle názvu jedné francouzské knihy též Guitaromanie, které bylo mezi lety 1810–1840.

V čem se liší vaše publikace o historii kytary od podobných spisů ve světě?

A je to skutečně jediná kniha svého druhu na světě, která vyšla v tomto stále novém století?

Celou dekádu po roce 2002, kdy vyšla v Anglii publikace The Consist History of Classical Guitar od mého dobrého

známého Grahama Wade, další podobná kniha ve světě nevyšla. Za těch deset let došlo k řadě nových poznatků a výzkumů a objevila se nová fakta a poznatky, které v některých případech změnil pohled na vývoj kytary a jejích předchůdců. Z toho bych jmenoval třeba úlohu Antonia Stradivariho, jehož pět dochovaných kytar a část šesté je v mé knize poprvé knižně publikováno, obdobně tak i nové poznatky o neapolské tabulatuře, úloha violy da mano, družích renesančního ladění kytary a některé další, které se předtím v žádné knize dějin kytary knižně nevyskytovaly. Hned v úvodu knihy se snažím bořit běžně rozšířené mýty spojené s dějinami kytary. Například dějiny kytary a loutny se rozdělily před více než třemi tisíci lety, zatímco kytara měla shodné dějiny se smyčcovými nástroji až do 12.–13. století, kdy se jednalo o tvarově, ostruněním, laděním a počtem pražců téměř identické nástroje, na které se hrálo buď smyčcem nebo prsty či plektrem, čemuž odpovídal i podobný název předchůdců kytary (viola da mano, vihuela, violare nebo dodnes portugalsky violao). Obdobně zavedený mýtus je, že nástroj kytara má relativně krátký život, což sice platí pro laciné nástroje vyrobené ze špatně vyschlého dřeva a špatné konstrukce, kterých je asi většina, nikoliv však pro mistrovské vysoce kvalitní nástroje z kvalitního dřeva, které vydrží i tři sta let.

Prý i kytary sám sbíráte. Kolik jich vlastně? Jak jsou staré a popište prosím svůj nezácnější kus?

Mám přes třicet kytar z 19. století, z toho je více jak třetina signovaných, nejstarší je kolem roku 1810. Téměř všechny jsou hratelné. Nejzácnější je kytara Johanna Georga Stauffera, který žil ve Vídni a patřil mezi tři nejvýznamnější stavitele kytar první poloviny 19. století. Nástroj pochází ze dvacátých let 19. století.

Býváte označován zahraničním tiskem jako jeden z nejvýznamnějších tuzemských kytaristů. Kdo je naopak váš nějaký zahraniční vzor? Koho obdivujete?

Měl jsem tu čest být v dubnu tohoto roku již podruhé na titulní straně anglického časopisu Classical Guitar Magazin s hlavním rozhovorem, anglický časopis Music Opinion velmi dobře hodnotil můj koncert v Londýně, stejně tak německý tisk

— Docent Vladislav Bláha —

na významném kytarovém festivalu v Iserlohn nebo Classical Guitar Magazine refletoval můj koncert a výuku vloni na festivalu na zámku Ligoure ve Francii.

Přímo vzor v současné době nemám – to jsem míval spíše ve studentských letech, což procházelo určitým vývojem, a tak se jména měnila. Dlouhodobě si vážím stylově čisté interpretace Manuela Barrueca, z pedagogického hlediska zase Scotta Tennanta, jenž patří k mým přátelům a již třikrát hrál koncert a vyučoval v kurzech na Mezinárodním kytarovém festivalu Brno, který umělecky vedu od jeho počátku a letos v srpnu bude již jeho 23. ročník.

Jste čestným občanem velkého amerického města Dallasu. Jak jste k tomuto titulu přišel a kterých ze svých dalších ocenění si považujete?

K Čestnému občanství města Dallasu přispělo několik věcí. Vedle mých koncertních vystoupení na koncertech v Dallasu a v TV Texasu k tomu mohla přispět i má spolupráce s kolegy na univerzitě v Dallasu i třeba to, že město Brno je partnerským městem Dallasu, kde je ve vedení města několik lidí českého původu.

Na jaký nejstarší nástroj jste kdy hrál?

V muzeu hudebních nástrojů ve městě Vermillion v Jižní Dakotě v USA jsem v průběhu let po jednom z mých tří koncertů možnost vyzkoušet kytaru Antonia Stradivariho z roku 1700, která zněla vzhledem ke svému stáří i k tomu, že nebyla dlouho hraná, velmi dobře.

Vraťme se na JAMU, kde učíte.

Zavzpomínejte prosím na vznik oboru Hra na kytaru...

Zavedení oboru hra na kytaru na JAMU se probíralo již před politickou změnou v roce 1989 nedlouho poté, co byl obor

kytara zaveden na AMU v Praze. Následné změny realizaci oddálily a opět nabyly reálné podoby, a to i díky současnému rektorovi JAMU Ivo Medkovi, který se o to zasloužil v době, kdy se stal děkanem hudební fakulty.

Kam se tento obor za dekádu svojí existence posunul? Je něco jinak než před lety? Kolik studentů tento obor za zmíněnou dobu absolvovalo? Kolik jich pro představu studovalo na začátku a kolik dnes?

Počet studentů se z počátečních dvou zvedl na současných deset, z toho tři studenti jsou ze zahraničí. Odabsolvovalo přibližně deset studentů, studium nedokončili čtyři studenti. Máme kvalitní vybavení včetně školního nástroje a místo malé cvičebny pod střechou i důstojnou třídu.

Roste zájem o studium? Jestli ano, čím si to zdůvodňujete? Mají vaši studenti dobré uplatnění? Živí se především čistě jenom jako sólisté?

Zájem o studium stále trvá, v některých letech se hlásí více zájemců – měli jsme maximálně patnáct uchazečů. Jejich uplatnění je především ve výuce.

Patří kytara k naší hudební historii, k české kulturní minulosti nebo je to spíše stále jakýsi exotický nástroj spojený pro nás s jižními národy?

V současnosti pro nás kytara exotický

— Titulní strana v anglickém časopise *Classical Guitar Magazine*, který je považován za nejvýznamnější a nejrozšířenější kytarový časopis, letos v dubnu anonsovala rozhovor s docentem Vladislavem Bláhou. —

nástroj jistě není. První kytarová společnost v Brně byl německý Gitarrenzirkel vedený Fritzem Czernuschkou přibližně před stoletím. Tato tradice volně pokračovala přes Kytarový klub vedený Vojtěchem Tukačem, jenž Gitarrenzirkel navštěvoval, až dodnes, kdy v Brně máme

občanské sdružení Česká kytarová společnost, jejímž jsem předsedou.

Trénujete denně a kolik hodin třeba do týdne?

Dle možností a v závislosti na blížící se koncertu se snažím denně cvičit. Ne vždy se mi to v množství práce podaří denně, ale pokud mě čeká důležitý koncert, tak vše ostatní jde stranou a čas na cvičení si vždy najdu. Přesnou dobu cvičení těžko odhadnu, je to proměnlivé.

Kytaře se věnujete od devíti let. Čím vás jako virtuosa po těch letech stále přitahuje? Jak se dá vyznat profesionální láska tomuto nástroji?

Stále se dají nalézat nové možnosti a barva a kvalita tónu. Láska se v mém případě zřejmě vyznává množstvím času a práce, který tomuto nástroji věnuji, tedy cvičením, hrou na koncertech, výukou a prací na kytarovém festivalu.

Začali jsme knihou, skončeme zase u literatury. Chystáte o kytaře nějaký další (snad neméně úspěšný) spis?

Již delší dobu se zabývám problematikou tvorby tónu na kytaře. Rovněž tak i tvorbou pro kytaru Nicolò Paganiniho. Takže až dílo dozraje k publikaci, tak bude možnost vydání další knihy reálná. Na knize Dějiny kytary jsem pracoval více jak šest let.

Luboš Mareček

Antonín Přidal V DIVADLE

Někteří přišli s prsteny v obočí,
s kovovou perlou na kamenné tváři,
s náramkem vypáleným na kůži,
s čínskými květy kolem paží.
Uhýbali jsme očima, abychom
neurazili.

Ale jak uhnout sněhobílé šíjí
když v řadě před námi se na ní svíjí
had z modrých písmen cizokrajné řeči?
Magická věta? Mantra? Proroctví?
Jen ten se to doví, kdo po hadovi skočí
a přečte si ho rty.

Když zhaslo se, byli jsme všichni stejní.
Hra ubíhala po jevišti
stále zábavněji.

Hamlet znásilněn Ofélií, ne, Ofélie jím,
pak jeho matkou, matka rybou,
ryba klaunem, klaun mikimauzem.
A ten se chytí do pastí.

(Ukázka z připravované sbírky básní s pracovním názvem *Odposlechy*.)

Proč ne? říkali jsme po aplauzech
a odcházeli usměvavě,
proč koneckonců ne, je to tak nespoutané,
tak svobodné, proč ne.

I vtipný Jago tam na chvíli
zaskočil z jiné hry a vyjevil,
(proč ne), že je dobrák od kosti,
jen všemi pomlouvaný,
žádný smrad. Zdravíme Jaga,
to shit or not to shit,
zazpíval z hrobu dánský král
a královna mu dala pít.

Why not, my God.

Magická otázka. Žádná odpověď.
Ten, kdo se lekne a řekne proč ne,
šlápne do hnoje.

WHYNOTWHYNOTWHYNOTWHYNOT
nám napište na krk.
WHYNOTWHYNOTWHYNOTWHYNOT
nám napište do kalhot.

Kytice (ale trochu zvláštní) k jubileu Lenky Valové

Pracovat ve školství a mít narozeniny o prázdninách je velmi výhodné. Prázdniny jsou, jak známo, „svaté“ a nastává o nich všeobecný útlum aktivit, takže i takové prázdninové narozeniny proběhnou lehce, tiše a nenápadně, jako by ani nebyly – jako by ani člověk nebyl zase o rok starší. Prostě „prázdninčata“ jsou ve školství dětmi Štěstěny...

Mezi prázdninově zrozené šťastlivce patří i JUDr. Lenka Valová, kvestorka Janáčkovy akademie múzických umění. Přiznávám, že jsem jí její krásné narozeninové datum (15. červenec) vždycky záviděl. Ale pokud dnes na těchto řádcích chci opatrně a jen znenáhla poodhrnout roušku kryjící narozeninovou pravdu kolem Lenky Valové, není to věru ze škodolibosti. Jsem veden upřímnou snahou popřát k jubileu, a to nejen privátně, ale veřejně.

Lenka Valová působí na JAMU – kromě kratičkého období na studijním oddělení v osmdesátých letech – od r. 1990, tedy 24 let. Chcete-li, tedy téměř čtvrtstoletí. Vystudovala Právnickou fakultu Masarykovy univerzity (1978) a poté pracovala v několika organizacích státní správy. Na JAMU přišla ve zmíněném roce 1990 jako tajemnice nově ustavené Divadelní fakulty; v této funkci setrvala do r. 2003, kdy byla jmenována kvestorkou JAMU. Kvestor je takovým hospodářem vysoké školy – má v popisu práce starat se o veškeré ekonomické záležitosti a o záležitosti vnitřního chodu školy. Je to vždy věc složitá a obtížná, jako ostatně vše, co je spojeno s financováním a s hospodařením, protože prostředků je vždy nedostatek... Orientace dr. Valové v oblasti financování je precizní – vychází nejen z rozsáhlých znalostí, ale také ze zkušeností, kterých postupem doby nabyla a které dokáže patřičně zhodnotit.

Její činnost v oblasti ekonomické lze rozdělit na dvě propojené části – na aktivity vně školy (především komunikace s ministerstvem) a na aktivity uvnitř školy, směrem k fakultám a dalším součástem JAMU. Pokud jde o první oblast, vykonala a vykonává mnoho dobrého a důležitého pro financování vysokých uměleckých škol. Patří k těm současným vysokoškolským představitelům, kteří zajišťují, aby vysoké umělecké školy měly pokud možno rovné podmínky a nebyly poškozeny značným důrazem na financování vědy, vývoje a výzkumu. Ve „druhé kapitole“ svého kvestorského

působení zajišťuje bezchybnost finančního hospodaření uvnitř JAMU a celkovou harmonii vnitřního prostředí. Je navenek i dovnitř autoritou, která dokáže energicky prosadit svůj názor; na druhé straně je dostatečně vnímavá ke specifikům, která se najdou vždy a všude a která je nutné brát do hry. Má je i prostředí vysoké umělecké školy. Při méně zasvěceném a souznejícím partnerovi, než je Lenka Valová, by mohly tyto osobitosti být příčinou nedorozumění a bariérou v komunikaci. Lenka Valová toto prostředí dobře zná a rozumí mu, ví tedy, jak řešit jeho eventuální problémy.

Lenka Valová působí dlouhá léta v Radě vysokých škol (RVŠ), což je jedna ze zákonem ustanovených reprezentací vysokých škol; působí především směrem k ministerstvu školství mládeže a tělovýchovy. V současné chvíli vykonává předsedkyni ekonomické komise Rady. Za touto prací se skrývá značné množství činností a povinností, mnohdy vyčerpávajících a únavných – častá a náročná jednání, většinou v Praze, což znamená mj. neustálé cestování sem a tam mezi Brnem a Prahou... Avšak i díky práci v RVŠ je Lenka Valová přední expertkou na oblast ekonomického řízení vysokých škol v České republice.

V uplynulých několika letech se Valová intenzivně věnovala také práci v individuálním projektu národním, který byl zaměřen na oblast zajištění a hodnocení kvality v prostředí vysokých škol. Projekt se v těchto týdnech uzavírá a je třeba podotknout, že přínos Lenky Valové pro jeho úspěšnost byl nezanedbatelný, a to především v částech týkajících se hodnocení vzdělávacího procesu na vysokých školách (výstupy z učení a hodnocení jejich kvality, tvorba kurikula aj.).

Ve výčtu aktivit Lenky Valové nelze vynechat její pedagogické působení na obou fakultách JAMU. Začala učit už v roce 1992, podílela se na konstituování oboru divadelního managementu. Dnes se věnuje hlavně oblasti autorského práva a práva k výsledkům tvůrčí práce. Je to nejen předmět její výuky, ale také její oblíbený koníček. Zasvěcuje do tajů autorského práva, které je oblastí čím dál důležitější a složitější, studenty divadelního a hudebního manažerství, divadelní dramaturgie, činoherní režie... Propojení činnosti kvestorské přímo do pedagogického procesu je velmi přínosné – jádrem činnosti každé

JUDr. Lenka Valová vystudovala Právnickou fakultu Masarykovy univerzity v Brně v roce 1978. Pracovala v různých organizacích oblasti státní správy a kultury, specializovala se na odvětví autorského práva a práva k výsledkům tvůrčí práce. Od roku 1990 byla tajemnicí Divadelní fakulty JAMU, od roku 1992 tam i pedagogicky působí. Kvestorkou JAMU byla jmenována v květnu 2003.

vysoké školy je vzdělávání studentů. Možnost poznat proces výuky přímo „v terénu“ je k nezaplacení. Člověk si zcela konkrétně osahá, jak věci fungují či nefungují tam, kde bije srdce školy. Ochota a schopnost Lenky Valové působit jako pedagožka je jednou z příčin její hluboké odbornosti ve vrcholné funkci školy.

Resumé? Lenka Valová je živel. Její aktivity daleko přesahují rámec vymezený zákonem pro funkci kvestora. Spektrum jejích činností je obdivuhodné a široké. Všechny vykonává s velkým nasazením, aktivně, dynamicky, s chutí a vervou. Dovede aktivizovat lidi kolem sebe, strhává je svým zaujetím. Mohu srovnávat, a tak vím, že její podíl na formování školy je mnohem dělnější, niternější a účinnější, než je na vysokých školách možno běžně vidět.

O letošních prázdninách si JUDr. Lenka Valová, kvestorka JAMU, připomene 60 let od svého narození. Symbolicky ji na stránkách Občasníku předávám za celou akademickou obec JAMU, za všechny minulé i současné spolupracovníky a za všechny absolventy i nynější její studenty pomyslnou kytici. Jak Lenku Valovou znám, řekl bych, že největší radost jí udělá pěkně členitý záhon pestrých letniček, které jsou vysázeny do nápaditých a rozmanitých skupin a které působí rozesmátě a vesele.

No a co? K těm prázdninovým narozeninám se to přece krásně hodí!

Václav Cejpek

Studentské výzkumné projekty na Divadelní fakultě JAMU

Na základě předchozích vědeckých a publikačních aktivit školy přidělilo Ministerstvo školství v roce 2013 JAMU prostředky ve výši 1.870 mil. Kč a z toho na Divadelní fakultu zaměřila přesná polovina, tedy 935 tisíc Kč. Do soutěže o tyto finance bylo přihlášeno celkem dvacet projektů a z nich se výběrová komise rozhodla podpořit patnáct. Co se díky nim podařilo uskutečnit?

Jedním z nejvíce pozoruhodných projektů byl pokračující výzkum dekompozičních principů v inscenační tvorbě, který už třetím rokem provádí režisérka Lucie Repašská se svým souborem D'EPOG. S pomocí grantu vznikla jednak inscenace „121“, která byla následně uváděna na českých i zahraničních festivalech, ale především vynikající studie přibližující filozofický kontext činnosti souboru a reflektující vznik inscenace i její následné uvádění – a neřídko kontroverzní přijetí. Podobného druhu byl i výzkumný projekt režiséra Vítězslava Větrovce, jenž se ve svém bádání dlouhodobě věnuje možnostem obnovy paměti vesnice formou divadelní inscenace. Díky poskytnutému grantu připravil ve Velké Lhotě na Českomoravské vrchovině sérii představení, na nichž se podíleli studenti několika ateliérů DIFA a také zahraniční studenti ze Španělska, Finska či Turecka, kteří na JAMU hostovali v rámci programu Erasmus. V následné studii reflektoval vliv těchto představení na vnímání vlastní identity u obyvatel Velké Lhoty.

Studenti často využívají přidělených prostředků k tomu, aby mohli uskutečnit zahraniční výzkumný pobyt. Takového druhu byly projekty Jolany Kubíkové, která ve Francii zkoumala tvorbu režiséra Patrice Chéreaux, Ivana Buraje, jenž se během měsíčního pobytu v Berlíně zaměřil na analýzu inscenací režiséra Thomase Ostermeiera či Barbory Herčíkové a Martina Sládečka, kteří také zamířili do Německa a poznávali tam současné dokumentární divadlo. Lukáš Karásek v Itálii zkoumal metody výuky *commedia dell'arte* a Jana Janove zase navštívila všechny státy tzv. Vyšegrádské čtyřky a na základě rozhovorů s mladými filmovými režiséry analyzovala postavení a možnosti začínajících filmařů v těchto zemích.

Zbývající projekty byly realizovány v České republice, jejich originalita a kvalita však nebyly o nic menší. Dušan Zdráhal detailně prozkoumal tvorbu režiséra (a emeritního rektora JAMU)

— Zajímavý výzkumný projekt režiséra Vítězslava Větrovce se odehrává ve Velké Lhotě na Českomoravské vrchovině —

— Ana Elisa Martínez Balmori před začátkem inscenace ve Velké Lhotě jako správná studentka provádí „výzkum“ —

Aloise Hajdy v Mahenově činohře v letech 1981–1991, Martin Ondruš scénografie Josefa Svobody pro inscenace Wagnerova *Tristana a Isoldy* a Pavel Jirásek proměny podoby loutkových inscenací v prvních letech existence Československé televize. Pierre Nadaud s pomocí grantu výrazně pokročil s přípravou prvního českého překladu *Slova o umění mimu*, zásadního díla světoznámého mima Étiennea Decroux. Na hranici mezi praktickým výzkumem a teoretickým bádáním byly projekty Kateřiny Jebavé, která se intenzivně věnuje divadelní spolupráci se sluchově postiženými dětmi, Lucie Páchové, jež se zaměřila na výzkum hlasové a pohybové improvizace formou tvůrčích dílen, Tomáše Machka, jenž zkoumá možnosti rozvoje předpokladů pro práci s externalizačními prostředky, a scénografky Jany Boháčkové, která vytvořila postavu fiktivní Paní Kočky a s její pomocí v ulicích Brna zkoumala hranice inscenovaného a komunálního.

Výstupem všech projektů jsou vědecké studie, které buď již byly publikovány v odborných časopisech (např. *Divadelní revue*), nebo právě procházejí redakčními úpravami a již brzy budou zveřejněny v internetovém časopise *Akademické studie DIFA JAMU* (<http://akademickestudiedifa.jamu.cz/>), kde jsou již nyní dostupné výstupy z dřívějších projektů specifického výzkumu.

V roce 2014 dostala Divadelní fakulta na projekty specifického výzkumu prostředky ve výši 963 tisíc Kč a na základě výběrového řízení podpořila celkem dvanáct projektů. Nejambicióznějším z nich je zřejmě projekt Vítězslava Větrovce, jenž bude se svým souborem v létě putovat východním Tureckem a prostřednictvím divadelní inscenace hledat univerzálie divadelního jazyka. Z dalších řešitelů projektů určitě stojí za zmínku Martin Sládeček, jenž bude pokračovat ve svém zkoumání německojazyčného divadla a zanalyzuje tvorbu rakouské dramatičky Kathrin Röggla, Jakub Šuták, který se pokusí probádat současné střeoevropské variace na film noir, či Barbora Herčíková, jež bude pokračovat ve svých experimentech s dokumentárním divadlem.

Všechny letošní projekty budou dokončeny v prosinci letošního roku a v témže měsíci bude také vyhlášeno výběrové řízení na projekty pro rok 2015. Budete-li v té době někdo studentem magisterského či doktorského stupně studia a budete-li se chtít věnovat nějakému „specifickému vysokoškolskému výzkumu“, pak neváhejte a také se přihlaste.

Marek Hlavica

Za profesorem Bořivojem Srbou

Tři malé radosti pro Bořivoje Srbu

Málem zapomenuté ponaučení
z dramaturgického semináře u dr. B. S.

Pár sezon přešumělo	Dramaturg
a je tu pa-desátá	pečlivě organizuje
Dav rebarboruje	výstavbu nových větrných mlýnů
Znalci	Aby měl kde
uznale mlčí	si natlouct hlavu
Kritika	
zaměřuje dělostřelecké triedry	

Tuto „báseň“ jsem zplodil do sborníku, který Ludvík Kundera tajně připravoval k padesátinám Bořivoje Srby v roce 1981. Tajně ve vztahu k oslavenci, ale i ve vztahu k orgánům StB, které za podobnou ediční činnost Ludvíku Kunderovi nejednou vyhrožovaly a tahaly ho k výslechům na Leninku. Přispěvatelé takových sborníků dodali v kopiích určitý počet příspěvků – grafik, kreseb, veršů a různých jiných textů, které se pak roztrídily do počtu potřebných kompletů. Čistá manufakturní práce.

Oslavenec mně 3. prosince 1981 napsal: „Udělal jste mi velkou radost básní, kterou jste přispěl do sborníku uspořádaného mi přáteli k narozeninám. Tu radost měl jsem hned ze dvou příčin: především pro ty verše samy, neboť vyjadřují ten rmutný úděl dramaturžů (řečeno slovy J. Kainara) znamenitě, plně v souladu s mou vlastní životní zkušeností. Z toho, jak věc explikujete, soudím, že Vy, který jste nyní na trati, již sám jsem kdysi v zapomenutých časech šel, prožíváte trampoty obdobné někdejšími trampotám mým. Doufám však, že se jimi nedáte udolat a že naleznete více možností a způsobů, jak setrvat při díle, než kolik jsem jich dokázal najít já.“

A o pár řádků níž: „V mé situaci znamená každý projev přátelské sympatie velmi mnoho, neboť člověka jaksi pozitivně definuje oproti prázdnotě, která ho obklopuje a činí si nárok ho pohltit.“

Skutečně jsem často při své práci ve zlínském divadle vzpomněl na semináře Bořivoje Srby, jež nás přitahovaly kontaktem s člověkem, který bral dramaturgii velmi vážně, ba až vášnivě, který nás učil hledat v ní hlubší filozofický smysl a porušovat zaběhané stereotypy. Otevřel nám cestu na zkoušky režiséra Evžena Sokolovského, dal nám nahlédnout do dílny Mahenky šedesátých let, často se však také svěřoval s osobním trápením, které onen úděl provázelo. B. S. dramaturg: Originalita, opravdovost, zarputilost, vytrvalost, spolehlivost.

* * *

Měl jsem to štěstí, že ve zlínském (vlastně ještě gottwaldovském) Divadle pracujících jsem se mohl v sedmdesátých a osmdesátých letech poznat s nejbližšími spolupracovníky Bořivoje Srby ze zlaté éry Mahenky let šedesátých – s dramatikem a překladatelem Ludvíkem Kunderou a s režiséry Aloisem Hajdou a Milošem Hynštem.

V roce 1985 jsem navrhl Miloši Hynštovi, aby znovu oživil na jevišti Kunderovo Totální kuropění, které v roce 1961

— Bořivoj Srba při oslavě osmdesátých narozenin —

otevřelo slavné období Mahenovy činohry, a kolegiálně jsem nabídl dramaturgii inscenace Bořivoji Srbovi. Trojjediný tým autor – režisér – dramaturg přizval ke spolupráci ještě výtvarníka své generace Jana Rajlichu. Orchestr Gustava Bromu, který byl u prvního uvedení, jsme si na jevišti dovolit nemohli, ale „bromovci“ pro nás – dá se říct, že svým způsobem solidárně – nahráli jazzovou hudbu Jana Nováka (zemřel roku 1984 v emigraci) na záznam.

Bylo to jakési připomenutí a skromná rehabilitace poetiky násilně přerušené normalizací. I rehabilitace jmen, která byla dlouho zakazována. Dopadlo to dobře, herecký soubor taková setkání posilovala a pro Bořivoje Srbu to byl více než po patnácti letech vůbec první veřejný návrat v roli dramaturga. Víím, že ho to potěšilo.

Premiéra 30. 4. 1988. V žádném případě nešlo o hvězdnou procházku po červeném koberci, ale o riskantní obhajobu vlastního uměleckého mládí, o tvrdě vydřený experiment bez jakékoli záruky úspěchu, protože divák je neúprosný.

* * *

Ta třetí radost byla mnohem obyčejnější. A nonverbální:

Letos na jaře jsem ve svém archivu našel fotografii Jefa Kratochvila z roku 1988 (snímek níže), kdy se na Malé scéně

Mahenova divadla sešli přátelé a spolupracovníci k oslavě šedesátin Aloise Hajdy. Ta krásná čtveřice v první řadě: manželé Srbovi a Kunderovi. A jaká pohoda z nich vyzařuje!

Fotku jsem věnoval Borkovi, který mně hned vzkazoval, že mu to udělalo radost nesmírnou. Omlouvám se, že jsem na tom záběru taky (jinak bych obrázků sotva dostal), ale aspoň je vidět, že nejen jim bylo v tu chvíli dobře. (A jak se praví v Kunderově Jakubovi a jeho pánovi: „Čeho můžeme dosáhnout víc, než že je nám někdy zatím dobře?“)

* * *

Po revoluci jsem se setkal s Bořivojem Srbou na Divadelní fakultě JAMU. Leckdy jsme se i přeli, ale bez toho by nebyl náš vztah upřímný. Rád provokoval k vyostřenému vyslovení názorů – jak jinak, když byl dramaturg. Ale v zásadních věcech týkajících se současného divadla jsme se zpravidla vždy shodli.

Mnohem víc než zánik nějaké velké instituce znamená odchod některých výjimečných jedinců – a Bořivoj Srba k nim bezpochyby patřil.

Miroslav Plešák

Z paměti vyložené střípky...

Snažím se už nějakou dobu vylovit z paměti historku, tu reprezentativní, ve které by byl, jako ve střepu z rozbitého zrcadla celý profesor Bořivoj Srba. Ale nedaří se to... Zůstávají jen obrazy, jen útržky vět, gest a situací:

Přicházel na přednášku zásadně vyzbrojen množstvím rukopisů, poznámek a svazků, cizích ale zejména vlastních, obkládal se jimi, zanořil se mezi ně, a svým pevným hlasem četl, komentoval, nutno-li i hřímá. Nevím, jak nedávni studenti, ale my jsme od jisté chvíle vždycky čekali, kdy se pan profesor nechá strhnout vlastním výkladem a odbočí od tématu, zaimprovizuje na téma odborné... nebo i zcela neodborné, společenské, kulturní... Z těchto improvizovaných přednášek, za které se – trošku naoko a potutelně – omlouval, zbyly jen ojedinělé věty: Srba hovořící na Salónu původní tvorby o smyslu uvádění nové dramaturgie, o nezbytnosti zachytit náladu generace („Vaše generace musí najít své téma!“); profesor Srba hřímající na semináři o smyslu dramaturgie, o tvůrčí odvaze („Musíte hodit to srdce přes překážku, jako žokej, a to publikum za vámi skočí...“); Srba hovořící o E. F. Burianovi... vždycky nakonec našel způsob, jak aktuální téma, o němž jsme hovořili na disertačním semináři, propojit se svým milovaným režisérem. Někdy jsme se po straně uculovali, někdy smáli... Jenže – onen milovaný klasik opravdu pod neústupným pohledem profesora Srby souvisel s mnohým a navracet se k němu nebylo jen osobní libostí, ale neustálým prověřováním „klasičnosti“ jeho díla... Ale i jinak jsme znali profesora Srbu, třeba když v době bombardování Srbska pronesl na semináři dramaturgie: „Každá generace má mít svou válku. Tak ji máte...“ Zněla v tom únava starého muže i provokace.

Zbude tu popsáný – a hlavně potišťený – papír, poličky knih, ale je tu něco zásadnějšího... čím Bořivoj Srba pro nás byl inspirátor, živý Srba se svou posedlostí, zařatostí, patosem – s nímž na přednáškách stále znovu promlouval k vlažným a neprobuzeným... a který – ač nám někdy právem vyčítal, že ho málo čteme, málo ho citujeme, málo rozvíjíme jeho názory, koncepce

— Dva nerozluční a letití přátelé: profesor Bořivoj Srba a čestný doktor JAMU profesor Ivan Vyskočil.

a ideje – byl a je pro nás inspirací především svou, jen na první pohled samozřejmou, důsledností svého činění a posedlostí prací. Ta úporná srbovska soustavnost, neustálý pocit, že nutno ještě znovu prověřit, ještě znovu pročíst, ještě jednou nahlédnout do archívů, ještě jednou a vidět v jiných souvislostech a jiných perspektivách...

Muž, který tak ovlivnil brněnské divadlo, byl velký milovník hudby, a původně přece chtěl být dirigentem, a vašeň pro hudbu ho provázela celoživotně – ostatně: kolik pedagogů po zjištění, že studenti nemají jasno ve Smetanově Mé vlasti, usedne na příští přednášce ke klavíru a provede studenty partiturou přehrávaje příslušné pasáže...? Totéž platí i o fascinaci výtvarným uměním a předmětu, který sestával téměř výhradně z návštěv v ateliérech brněnských malířů, Srbových dlouholetých blízkých přátel... Zbývají tyto střípky...

David Drozd

— Zemřel legendární divadelník, teoretik, profesor JAMU a zakladatel Divadla Husa na provázku Bořivoj Srba. S tímto vzácným člověkem jsme se rozloučili v pondělí 12. května 2014 v brněnském krematoriu.

Festival bicích nástrojů Brno 2014

Hudební fakulta JAMU uspořádala ve dnech 10.–12. února 2014 třetí ročník Festivalu bicích nástrojů. Vznik tohoto již tradičního setkání českých, slovenských i zahraničních perkusionistů se datuje rokem 2009, kdy si jej jako svůj bakalářský projekt zvolila studentka hudebního manažerství Kamila Pětrašová. Ve spolupráci s vedoucím katedry bicích nástrojů doc. Martinem Opršálem tehdy zvolili model nesoutěžní přehlídky studentů bicích nástrojů českých a slovenských konzervatoří a hudebních akademií, doplněnou workshopy a koncerty předních zahraničních interpretů. Takto nastavený základní rámec festivalu se v průběhu prvního a za dva roky i následujícího ročníku ukázal jako životaschopný a zdárně posloužil při organizaci ročníku letošního.

Posvání přijalo devět tříd bicích nástrojů českých a slovenských konzervatoří a jejich vystoupení tvořila náplň tří odpoledních koncertů v Komorním sále (10. 2. Olomouc, Ostrava, Brno; 11. 2. Žilina, Teplice, České Budějovice; 12. 2. Pardubice, Bratislava, Banská Bystrica). Společný koncert kateder bicích nástrojů obou českých akademií proběhl večer 10. 2. a byl to zároveň první koncert v nově zrekonstruovaných prostorách katedry bicích nástrojů. Veřejnost tak dostala možnost seznámit se s vynikající akustikou a neopakovatelnou atmosférou Klenbového sálu, který normálně slouží výuce, ale bylo by škoda jej nevyužít i k veřejným produkcím. Repertoár koncertu předvedl možnosti sálu – v mystických a tichých polohách transkripce slavné skladby Fratres Arvo Pärta, ve spojení pulzujících sestav bicích a zvukového podkladu v *Come here often?* autora Giela Vleggaara, v efektním duetu Gyro autora Tomera Yariva, ve dvou sólových skladbách Anny Ignatowicz a Chin Chen Yin pro marimbu, a zejména v závěrečných Workers Union skladatele Louise Andriesena, kde se síly obou kateder spojily a současně účinkovalo 12 hráčů. Rovněž následující večerní koncert 11. 2. proběhl v diváky nabitém Klenbovém sále, opět panovala jedinečná atmosféra. V první polovině se představila nová formace pedagogů a studentů HF JAMU nazvaná SWOMP (z hlediska Festivalu zajímavá tím, že v ní působí dva pedagogové katedry bicích nástrojů – Kamil Slezák a autor tohoto článku). Kvinteto po pauze vystřídal slovenský interpret Štefan Bugala se svým autorským recitálem. Středeční koncert se konal v Koncertním sále a vystoupila na něm jediná interpretka – Marta Klimasara, profesorka Universitát für Musik und darstellende Kunst Stuttgart. Předvedla po všech stránkách inspirativní výkon, sestavený z reprezentativních skladeb sólového repertoáru pro bicí nástroje. Skladby pro marimbu (autoři Marta Ptaszynska, Jacob Druckman, Michael Burritt) byly

— Docent Martin Opršál a hosté festivalu – Štefan Bugala, Marta Klimasara a Marek Stefula (zleva)

prostředávány kompozicemi pro další nástroje, např. pro tamburíny (Rupert Kettle), jemně hranou kalimbu (Per Nørgård), až po závěrečné multipercussion (Iannis Xenakis).

Doprovodnými akcemi festivalu byly i letos workshopy. Na prvním se nám představil Marek Stefula, sólotympánista Gewandhausorchester Leipzig, jednoho z nejvýznamnějších a nejstarších evropských orchestrů. Celý jeho workshop se nesl ve znamení německé tympánové tradice, jako základu ve využití tympánů v symfonickém orchestru. Na tomto místě musíme poděkovat holandské firmě Pustjens Percussion Products, která na svoje náklady zapůjčila na tento workshop tympány. Druhý workshop vedla ve dvou dnech, následujících po jejím koncertě, Marta Klimasara. Zde byla hlavním tématem hra na marimbu. Naši studenti, ale i studenti jiných škol měli možnost aktivně řešit různé záležitosti týkající se obecně technik hry, ale i konkrétní interpretační problémy. Pestrost festivalu se projevila také ve výstavách. Letos vystavovaly svoje produkty dvě firmy – již zmíněný Pustjens, a také polská firma MIDO, vyrábějící melodické bicí nástroje. Bonbónkem pro pobavení byla výstava kreslených vtípků slovenského perkusionisty a kreslíře Jozefa Hudáka.

Festival skončil, ale zanechal v návštěvnicích řadu dojmů a inspirací. Přátelská a činorodá atmosféra, možnost předávání a získávání poznatků, setkávání se se starými i novými přáteli, prostě čas strávený ve společném zájmu, to vše bylo velmi pozitivně hodnoceno návštěvníky. Zajímavé bylo sledovat na koncertech hráčský růst studentů, protože jsou tací, kteří dosud hráli na všech ročnících. Pozitivním faktorem je také propagace dobrého jména naší katedry mezi studenty jiných škol. Vždyť co může být toho jasnějším důkazem, než když v průběhu festivalu za vámi přijde student jedné zahraniční akademie a povídá: „Bylo by možné k vám přestoupit? Moc se mi u vás na katedře líbí.“

Martin Opršál

Barline – hudebně taneční skica pro klarinet, tanečnici a gatě na špagátě

Premiéra tohoto hudebně tanečního představení se uskutečnila v brněnském nově zbudovaném Divadle na Orlí dne 27. ledna 2014. Jeho autory jsou Michal Kříž a Ema Matušová (později provdaná Křížová), kteří se potkali na půdě JAMU. On studuje hru na klarinet, ona ukončila

studium v ateliéru Klaunské scénické a filmové tvorby. Mají spolu dvouletého syna Ondreje. Tyto informace píší proto, že se jedná o komorní projekt s názvem Barline – tedy taktová čára a je to vlastně autorský příběh ze života těchto sympatických a přirozených mladých kumštýřů.

Inspirace mezi tanečnicí a hudebníkem je v historii velmi častá a vede ke vzniku osobitých a vzájemně se obohacujících divadelních představení.

Scéna je prázdná. Je zde natažena pouze šňůra se schnoucím prádlem a jedněmi malými dětskými gatěmi – ty symbolizují

nepřítomného syna. Michal Kříž využil v představení pouze živé hudby, kterou sám interpretuje a současně se velmi akčně zapojuje do příběhu. Není jen stojícím muzikantem. S Emou hraje i „tančí“, je součástí choreografické kompozice. Využívá skladby pro sólový klarinet od 19. až po 21. století. Zazní zde hudba Igora Stravinského, Oliviera Messiaena, Štěpána Luckého, Jiřího Pauera a Petera Grahama. Z obyčejné ženy v domácnosti se Ema mění v hudebníkovu múzu či chcete-li je sama hudbou. Její tanec paží a těla vizualizuje hudební předlohu a dokazuje choreografičino spojení s interpretem. Dokonale se cítí. Scény tance a stylizovaného pohybu se střídají s hereckými akcemi, které jsou velmi vtipné (vzájemné setkání, hra s notovým zápisem na šňůře, přímý kontakt s divákem při prezentaci hudebníka).

Ema, která je tanečnicí i choreografkou vychází originálně ze sebe. Neoslňuje taneční technikou, v pohybu je velmi

jednoduchá, ale vynalézavá, hraje si s tématy, opakuje je, nepoužívá žádných klišé. Je jednoduše svoje. Jen jedna část vycházející z jakéhosi zvířecího pohybu mi zůstala významově skrytá. To, že je i dobrá herečka, dokazuje i se svým mužem spíše v civilnějších „hraných“ částech představení. V tanci samotném je daleko výraznější její tělo než celkový výraz obličeje. Hlavní téma vzájemného obdivu a lásky je nadlehčeno i v závěru. On totiž neustále cvičící muzikant v rodině s malým dítětem může i dost rušit.

Michal a Ema Křížovi představují dvojici mladých umělců, která má mnoho společného jak v soukromém, tak v uměleckém životě. Je to jejich samostatná prvotina a v ní obstál. Držím palce, ať je takových setkání víc. Je to dvojice, která se doplňuje a slyší na sebe.

Kdo je Ema Křížová – absolventka JAMU, ateliér Klaunské scénické a filmové tvorby. Absolvovala v loňském roce

— Michal a Ema Křížovi v představení —
Barline

jako interpretka v *Pisum Sativum* (choreografie Karin Ponties) a v autorském představení spolu s Pavlem Serišem *Inu*, nevidno pevninu... Kromě toho vytvořila autorské projekty zabývající se stínovým divadlem, hudební a pohybovou klauniádou či improvizovaným divadlem. Barline je její první samostatná tvorba přesahující do čistě choreografické tvorby.

Ivana Kloubková

Symposium UMĚNÍ | HUDBA | MANAGEMENT 2014

Studenti oboru Hudební manažerství před Velikonocemi vyjeli na čtyři dny do Prahy. Účastnili se druhého ročníku Symposia Umění | Hudba | Management.

První ročník Symposia v loňském roce uspořádala jako svůj bakalářský absolventský projekt Daniela Peclová, studentka Hudební fakulty JAMU, ve spolupráci s Lucií Šilerovou. Letošní pokračování se konalo na pražské HAMU. Organizace se ujali Viktor Dekoj (student 3. ročníku) a Eva Staňová (5. ročník). Oficiální program začal v pondělí 14. dubna, ale většina účastníků do Prahy dorazila již v neděli a využila příležitosti dopřát si umělecký zážitek: měli jsme na výběr ze dvou představení – singspiel *Kouzelná flétna ve Státní opeře*, nebo koncert *Pražské komorní filharmonie v Rudolfinu*. Obojí bylo krásné.

Druhý den ráno ještě před zahájením symposia proběhly prezentace projektů současných studentů oboru hudební management na HAMU. V 10 hodin dopoledne slavnostně Symposium zahájili děkan Hudební a taneční fakulty AMU Vlastimil Mareš a vedoucí oboru Hudební management Jiří Štílec. Program se odehrával v Galerii HAMU. Prvním přednášejícím byl Michal Horáček – spisovatel, novinář, textař a producent. Na něj navázal Mirek Váňa, s přednáškou *Music Business and Institutional Advancement*, již nám představil fungování Berklee College of Music.

Po krátké přestávce jsme se přesunuli do Ateliéru HAMU, kde se slova ujali hosté z bostonské Northeastern University: Anthony Paul de Ritis (skladatel, hudebník, profesor, zaměřen na podnikání v oblasti hudby) a Richard Strasser, DMA (docent a koordinátor studijního oboru hudební průmysl). Mluvili o ziskových a neziskových organizacích.

Následoval blok nazvaný *Koncertní mapa Prahy: osobnosti kulturního života v metropoli*. Přednášející nám představili několik významných hudebních těles, která se podílí na kulturním

životě Prahy. Hovořili Eva Kesslová (ředitelka orchestru BERG), Eva Sedláková (ředitelka Pražského filharmonického sboru), Václav Blahunek (ředitel Hudby Hradní stráže a Policie ČR) a Radim Otépk (ředitel orchestru PKF – Prague Philharmonia). Následnou diskusi moderoval Roman Bělor, ředitel Mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro.

V 17 hodin se k pomyslnému řečnickému pultíku postavila Daniela Peclová, která krátce přestavila obor hudební manažerství a následně předala slovo dalším studentům oboru, aby stručně pohovořili o svých školních i mimoškolních uměleckých projektech. O 16. ročníku mezinárodního festivalu současné akustické i elektronické hudby a multimediálních projektů *Setkávání nové hudby plus* pohovořila Kateřina Vašíčková (1. ročník). Nejen flashmob ryze dámského cirkusu *Femme fatale* prezentoval David Ostružár (2. ročník). Dozvěděli jsme se o orchestru Brno Contemporary Orchestra (BCO), jehož manažerem je Ondřej Daněk (3. ročník). Svoji činnost v organizačním týmu mezinárodního festivalu *Janáčkův máj*, zejména povinnosti v rámci samotného konání festivalu, představil Ondřej Sikora (3. ročník). O jazzových aktivitách jsme se dozvěděli od Magdaleny Samkové (3. ročník). O oboru Hudební management na Vysoké škole múzických umění v Bratislavě pohovořil Petr Daněk a nakonec se mikrofonu ujal i Jiří Štílec za HAMU.

Náročné pondělí bylo završeno společenským večerem, který byl zároveň oslavou 25. výročí hudebního managementu na HAMU. Pro hosty byl připraven skvělý raut a „narozeninový“ dort. Atmosféru příjemným hudebním doprovodem pozvedli studenti Jazzové interpretace HAMU. Nechyběl ani tanec!

Program v úterý 15. dubna byl stejně nabitý jako den předtím. O teambuildingu nás poučil Eliáš Molnár, lektor programů osobního rozvoje. Po přednášce jsme měli možnost si získané

vědomosti procvičit v simulační hře. Zároveň už ale v ateliéru HAMU probíhala tzv. Projektová klinika, aneb co se nepovedlo... – krátké prezentace nepovedených projektů. Nebylo lehké se rozhodnout, kterého z programů se účastnit!

V jedenáct hodin na téma Ochranný svaz autorský: autorská práva na internetu přednášeli Petr Ostrouchov (advokát, skladatel, autor filmové hudby a hudebník) a Roman Strejček (předseda představenstva OSA).

Tematika ne/ziskových organizací se objevila i v programu odehrávajícím se přímo na Ministerstvu kultury v prostorách konírny Nostického paláce. Na závěr Symposia jsme podnikli „výlet“ do divadla La Fabrika, jehož fungování i úžasné prostory nám představil ředitel La Fabriky Richard Balous. Zajímavou diskusi o přístupu k soudobé vážné hudbě podnítil Petr Bakla, dramaturg festivalu Contempuls. Zde oficiální program Symposia skončil.

Někteří studenti HF JAMU se však zdrželi až do středy a zúčastnili se prohlídky Rudolfiny a poté veřejné generálky koncertu České filharmonie s oceňovanou americkou dirigentkou Marin Alsop.

Hlavním přínosem symposia byla pro studenty vedle získání informací, inspirace a podnětů také možnost poznat se

— Studenti HF JAMU na střeše Národního divadla

s vrstevníky z jiných škol. Této možnosti jsme rádi využili. Třetí ročník by se měl uskutečnit příští rok v režii bratislavské VŠMU. Po obou kladných zkušenostech se určitě máme na co těšit!

Anna Pinknerová

Barbara Maria Willi o staré hudbě a nové katedře

V nabitém programu si prof. Barbara Maria Willi, Ph.D., našla čas na krátký rozhovor. Nejprve jsem se zeptala na významného cembalistu Stanislava Hellera (1924–2000), jejího pedagoga na Vysoké hudební škole v německém Freiburgu. Letos v září uplyne devadesát let od jeho narození. Tento brněnský rodák se stal jedním z prvních koncertních cembalistů 20. století, žil v Jižní Americe, v Anglii a pak v Německu. Počátkem devadesátých let přijal pozvání prof. Aleny Veselé a vedl první kurzy interpretace staré hudby na JAMU.

Jak na Stanislava Hellera jako na pedagoga a umělce vzpomínáte?

Stanislav Heller byl – po americkém cembalisti Donu Franklinovi – druhým „osudovým“ mužem, který mě nasměroval k cembalu. Hodiny s ním nešlo měřit časem, někdy byly velmi krátké, někdy zase velmi dlouhé, podle tématu a nálady. Stanislav Heller však neučil pouze hru na cembalo, učil hudbu v kontextu doby, kultury, v souvislosti s jinými druhy umění (ostatně jeho bratr byl výtvarným umělcem a vášnivým sběratelem starožitností). Tehdy byl jeho svobodný a „bohémský“ způsob výuky důležitým ventilem pro moji duši, která toužila po rozletu. Co se týká Stanislava Hellera jako interpreta, jeho velkou předností byl nádherný, opravdu zpěvný tón na cembalu. Troufala bych si tvrdit, že nikdo jiný nedokázal a nedokáže vyloudit z tohoto zdánlivě necitlivého

nástroje tak krásný zvuk. Byl výtečným příkladem úžasné, bohužel dnes trochu zdeformované kurzovské technické tradice. Když jsem viděla jeho postavení ruky na klaviatuře, uvědomila jsem si, že někteří pianisté z počátku 20. století pořád ještě pokračovali v tradici, kterou poprvé pojmenoval J. Ph. Rameau ve své *Mécanique des doigts* (Mechanika prstů). Tuto velice kultivovanou a zpěvnou tradici předávám s hrdostí dál.

Na HF JAMU působíte od roku 1991, od roku 2010 jako profesorka. Už roky soustavně zveřejňujete různé interpretační kurzy, workshopy a semináře české a zahraniční specialisty na interpretaci staré hudby. Jak se mění zájem studentů o tuto hudební oblast?

Řekla bych, že o zájem studentů nebyla nikdy nouze, za poslední roky se ovšem změnila jedna důležitá věc. Stará hudba přestává být koníčkem hrstky specialistů. Zejména v zahraničí se stává dokonce hlavním proudem. Studenti tedy pochopili, že neinformovanost o staré hudbě může být značnou kariérou nevýhodou. K čistě odbornému zájmu se teď přidává i profesionálně-kariérou zájem a najdou se jedinci, kteří by se tomu rádi věnovali intenzivněji.

HF JAMU získala letos v dubnu akreditaci pro obor historická interpretace. Jaké obory se tu budou studovat? Kolik budete přijímat studentů?

— Profesorka Barbara Maria Willi

Získání akreditace pro nový obor historická interpretace je milníkem vývoje vzdělávání v České republice. Vzhledem k tomu, že jsme akreditaci získali až v dubnu, start od akademického roku 2014/2015 je pod určitým časovým tlakem. Nicméně první kolo se již rýsuje. Dne 25. června 2014 se uskuteční přijímací zkoušky jak na bakalářskou úroveň, tak na magisterskou úroveň studia. Je možné hrát zatím na moderní nástroj a hlásit se po konzervatoři, bakalářském nebo magisterském stupni dál ke studiu na starý nástroj. Systém je záměrně velmi flexibilní. Letos chceme otevírat historické loutnové nástroje, historický zpěv (jen

magisterský stupeň), historické housle, historické violoncello a historické příčné flétny. JAMU zakoupila kopie barokních a klasicistních smyčců a sady střevových strun, navíc vlastníme dvě velice kvalitní příčné flétny z rakouské dílny J. Tutze. Počty studentů loutny, zpěvu a flétny nejsou omezeny, na housle a violoncello je třeba přijmout minimálně 2 studenty.

Katedra klávesových nástrojů se rozdělila, od letošního akademického roku se osamostatnily obory cembalo, varhany a duchovní hudba a vznikla nová Katedra varhanní a historické interpretace, vy jste se stala její vedoucí. Co to znamená?

Znamená to viditelný krok právě směrem k růstu oddělení staré hudby na JAMU. Katedra varhanní a historické interpretace bude sdružovat všechny nástroje staré

hudby plus varhany, které mají samozřejmě širší repertoár.

Co plánujete na příští rok v oblasti staré hudby na fakultě?

Koncem října nebo začátkem listopadu plánujeme třídenní seminář o interpretaci generálního basu, který povede prof. Jesper Christensen ze Scholy Cantorum Basiliensis. Zároveň bude slavnostně představen český překlad jeho učebnice generálního basu, který vydala JAMU ve spolupráci s nakladatelstvím Bärenreiter.

Jaké projekty plánujete vy osobně?

Nově plánuji spolupráci s izraelským fagotistou Morem Bironem, členem Berlínských filharmoniků a představitelem nové generace hudebníků. Na můj dotaz, zda hraje kromě moderního fagotu také na historický, odpověděl překvapeně, že samozřejmě ano. V rámci nového oddělení

staré hudby chceme více spolupracovat s Ústavem hudební vědy na MU v Brně, což je šancí i výzvou pro studenty a pedagogy. V praxi to znamená, že studenti JAMU mohou navštívit hromadné předměty na univerzitě. Od nového akademického roku platí navíc zreformovaný studijní plán pro hru na historické klávesové nástroje. Chtěla bych svým studentům nabídnout větší kontakt s jinými klávesovými nástroji, konkrétně s klavírovým klavírem, klavichordem a varhanním pozitivem. Dále bych si po dlouhé době chtěla zahrát s kolegy na fakultě. O repertoáru jsme mluvili s flétnistou Václavem Kuntem a hobojistou Jurijem Likinem. Také bych si chtěla splnit svůj sen a hrát nebo i natočit všechny Bachovy koncerty pro cembalo a orchestr.

Jana Michálková Slimáčková

Janáčkovy nápěvky mluvy

projekt HF JAMU podporovaný Grantovou agenturou České republiky

Jako nápěvky mluvy označoval Leoš Janáček krátké a leckdy nahodilé zápisky spádu lidské řeči (zapisované po melodické i rytmické stránce), které skladatel sbíral po většinu svého života. Zajímavé útržky lidského, ba i zvířecího vyjadřování zapisoval všude, kde se pohyboval, v rušném víru velkého města, nebo ve volné přírodě. Zapisoval je okamžitě v momentě vyslechnutí: nejčastěji do kapesních zápisníků, ale nepohrdl jakýmkoliv kouskem papíru, novin, v rychlosti zapisoval i na nepotříštěné okraje divadelních programů, libretních výtisků či knih, ba i na manžety vlastní košile. Vzhledem k tomu, že tyto nápěvky sepisoval více jak 30 let svého života, je jasné, že je jejich výskyt velmi bohatý a s ohledem na roztržitost výskytu neuspořádaný.

JAMU přišla již v roce 2006 s ambiciózním projektem digitalizace těchto nápěvků mluvy, který může dát badatelskému světu zcela nové možnosti praktických využití Janáčkových nápěvků. Projekt byl realizován na základě podpory Grantové agentury České republiky (Grantový projekt č. 408/06/1485, 2006–2008, řešitel MgA. Monika Holá, Ph.D., spoluřešitel PhDr. Eva Drlíková – Nadace Leoše Janáčka). Realizace projektu předpokládala nejprve důkladné zmapování pramenného materiálu, který se z většiny nachází v Janáčkově archivu Moravského zemského muzea v Brně. Lze jej rozdělit na dvě skupiny: 1) soubor nápěvků rukopisných, tj. nápěvků užitých zejména ve skladatelových rukopisných zápisnicích, a dále např. v korespondenci či poznamenaných ve studované literatuře (např. programy a jiné dokumenty); 2) nápěvky, ještě za života skladatele užitě ve vlastních vydaných pracích; zde jde o Janáčkovy texty literární, hudebně teoretické a folkloristické. Nápěvky nalezneme také v katalogu L. Janáčka (nápěvky za skladatelova života přepsané ze zápisníků, ty jsou ovšem neúplné) a v dalších materiálech.

Metodika práce byla vytvořena hned v prvním roce existence projektu. Pozornost byla soustředěna k osobním zápisníkům L. Janáčka, v nichž je výskyt nápěvků nejmarkantnější. V nich obsažené nápěvky jsou z důvodu vyloučení případných odchylek

či omylů detailně srovnávány s již existujícími prepisy (nejčastěji rukopisy Janáčkových současníků) na katalogizačních lístcích. Poté může být přistoupeno k vypracování intervalové analýzy, vyjádřené ve formě číselné posloupnosti. Následně je pořízen scan rukopisu nápěvků, takto získané rukopisné záznamy přepsány do notografické podoby a vše je přichystáno pro zanesení do databázového systému, vytvořeného s ohledem na konkrétní požadavky a specifikace ucelené formy katalogizace nápěvků.

Původní odhadovaný počet nápěvků před zahájením badatelské práce na projektu byl kolem tří tisíc. S postupem prací a zpracovávání dalších archiválií se jejich počet jevil stále vyšší. V současnosti se kloníme k počtu více než dvojnásobnému, nicméně ani toto pravděpodobně nebude číslem konečným. Kapacity pracovního týmu nedovolily vzhledem k narůstajícímu množství nově objevených materiálů integrální zpracování veškerých nápěvků mluvy, projekt byl zakončen finalizací 3 000 nápěvků a v současnosti pokračuje navazujícím projektem GAČR č. P409/11/2310, 2011–2015.

V uživatelské databázi jsou předdefinována všechna základní identifikační data, k nimž patří zejména: časový údaj vzniku nápěvku, jeho pořadové číslo (s ohledem na budoucí chronologické řazení), zobrazení autografu a notosazby nápěvku a jeho audializace, popis pramene (kde je uložen, případně další konkretizace). Dále je uváděno, zda jde o muže, ženu či dítě, nebo zda jde o zvíře, přírodu živou či neživou, taktéž doba sběru nápěvku, místo jeho zápisu, délka nápěvku, jeho případné užití (např. v teoretických studiích či fejetonech Leoše Janáčka). Logicky ne u každého nápěvku v databázi jsou vyplněny všechny výše uváděné parametry, zde záleží na dostupnosti jednotlivých informací.

Cesta k finalizaci nápěvkové databáze je stále aktualizována na základě nejnovějších analytických podkladů; jeho finalizace je plánována na rok 2015.

Monika Holá

Co se skrývá za zkratkou U3V DIFA JAMU

Divadelní fakulta JAMU pořádá již druhým rokem Univerzitu třetího věku (U3V), jejíž podstatou je vzdělávání seniorů na univerzitní úrovni. Na začátku její existence byly uvedeny dva kurzy s názvy, *Jak vzniká divadlo I* a *Jak vzniká divadlo II*, k nimž se později přidal i kurz III. Od ledna letošního roku je již seniorům nabízen celistvý cyklus obsahující všechny tři kurzy. Běh přednášek je realizován vždy od ledna do prosince s výjimkou letních prázdnin. Zájem seniorů o další vzdělávání na JAMU ani po několika letech neustává a cyklus přednášek je téměř plně obsazen. Hodiny navštěvuje průměrně kolem sedmdesáti posluchačů. Spokojenost posluchačů dokazuje mnoho nadšených ohlasů, které organizátoři U3V DIFA JAMU pravidelně dostávají. Tvůrci U3V se snaží, aby její program byl rozmanitý a seniori jej netrávili pouze poslechem přednášek v učebně. Divadelní fakulta může v rámci jednoho běhu nabídnout 27 přednášek kmenových či externích pedagogů, tři přednášky hostů a tři exkurze do brněnských divadel (*Městské divadlo Brno*, *Mahenova činohra* a *Divadlo na Orlí*). Při těchto prohlídkách se posluchači seznámí se zákulisními prostory divadel, které jsou běžnému divákovi nepřístupné. Bude jim prezentována nejen historie jednotlivých divadelních budov i jejich provozů, ale načerpají také informace týkající se používaných divadelních technologií či představu o tom, co se vše odehrává před uvedením inscenace na

prkna, co znamenají svět. Z hostů se posluchačům postupně představí významní brněnští herci, režiséři, dramaturgové, hudebníci, výtvarníci či scénografové. Jako příklad za všechny uvedme herečku a bývalou dlouholetou pedagožku Divadelní fakulty, paní Zdenu Herfortovou.

Po absolvování ročního cyklu přednášek získají seniori kompletní vhled do všech oborů, které jsou na Divadelní fakultě akreditovány pro studenty řádného denního studia. Obezdnají se s přehledem dějin českého i světového divadla, detailněji poté s vybranými významnými kapitolami. Důraz je kladen na divadlo v brněnském regionu. Dále se přednášející věnují jednotlivým inscenačním složkám, tedy herectví, režii, dramaturgii, scénografii či hudbě, a to v praktickém i teoretickém ohledu. Několik přednášek je věnováno také souvisejícím oborům, jako je rozhlas, televize či film.

Organizátoři Univerzity třetího věku Divadelní fakulty JAMU rádi přivítají nové posluchače pro rok 2015. Přihlášky do tohoto kurzu budou k dispozici od půlky října 2014, a to na webové stránce Divadelní fakulty difa.jamu.cz (Zde je také možno najít informace o U3V DIFA JAMU) nebo vytištěné na vrátnici DIFA, Mozartova 1. Kontaktní osobou je Mgr. Lenka Schubertová, email: schubertova@jamu.cz, tel. 542 591 301. Přednášky probíhají jednou týdně, a to ve čtvrtek od 16.15 do 18.00 hodin přímo na Divadelní fakultě.

Univerzita třetího věku není jen pouhým pokračováním ve vzdělávání člověka, nemá suplovat školní lavice. Je to především místo setkávání a sociálního kontaktu lidí důchodového věku, který bychom v zájmu jejich kvalitního života neměli nechat uhasnout.

Lenka Schubertová

— Posluchači U3V stojí na dvoře Městského divadla Brno na jedné z exkurzí. —

Doktorandská konference na Hudební fakultě JAMU jinak

Pořádání doktorandských konferencí má na Hudební fakultě dlouholetou tradici, jejíž začátek se jen o něco málo opozdil oproti počátku doktorského studia samotného. Doposud to však byla výlučně uzavřená záležitost studentů této školy. Letos poprvé se Hudební fakulta JAMU rozhodla k otevření svých prostor i doktorandům jiných vysokých škol, jež přizvala k účasti na konferenci, konané dne 20. března 2014 v posluchárně 205.

Zájem o konferenci byl až překvapivě velký, přednášejících z jiných vysokých škol byla nakonec zhruba polovina celkového počtu. Ivana Tabak z Univerzity Karlovy představila heuristickou bázi ke Koncertu pro klavír a orchestr č. 4 Bohuslava Martinů a Mária Prokipčáková ze Slovenské akademie věd Irmologiony Jána Juhaseviča. Dva referenti z Masarykovy univerzity v Brně, Miloš Zapletal a Lenka Kučerová, se věnovali problematice brněnského hudebního života první poloviny dvacátého století, dva účastníci z Univerzity Palackého Olomouc (Filip Chobot

a Petr Stojan) problémům souvisejícím s hudebním školstvím a jejich kolega Michal Slováček přednesl příspěvek Taxonomie mechanických hudebních nástrojů se zohledněním problematiky ladění.

Studenti doktorského programu na Hudební fakultě JAMU předestřeli ve svých příspěvcích pozoruhodnou šíři zaměření, jdoucí od detailních pohledů na problematiku starých kultur, jak je prezentovali Petr Pařízek v referátu věnovaném souzvuku v hudbě staré Indie, Vladimír Ondřejčák zkoumající vliv vokální hudby ve tvorbě Francesca da Milana a jeho současníků a Jan Čizmář, který přiblížil komorní hudbu z rajhradských loutnových tabulatur, až po tvorbu významných osobností současnosti (Ferneyhough Brian a Christian Wolf v referátech Lenky Štůralové a Lucie Vítkové a autorská tvorba v praxi současných hudebních ansámbľů v referátu Františka Chaloupky). Sympaticky zapůsobily jak zpěvačka Marta Reichelová svým

připomenutím proměn operních pohádkových příběhů, tak pianistka Elena Knápková, hovořící zasvěceně o práci pianisty podílejícího se na interpretaci náročného vokálního cyklu Harawi skladatele Oliviera Messiaena. Přesahy do sfér nejen hudebních se vyznačovaly referáty Janka Siromy, který zaujal prezentací uměleckých památek Bratislavy v době života Franze Schmidta a Gabriel Rovňák, který ve svém příspěvku

předestřel problematiku profesionálního umělce, ocitajícího se v roli manažera.

Konference měla výborný ohlas, účastníci se zajímali o mnohá z přednesených témat a živá diskuse například mezi Michalem Slovákem a pedagogem skladby na HF JAMU Danem Dlouhým svědčila o aktuálnosti probíraných problémů.

Jindra Bártová

MUSICA NOVA po deváté

Konference MUSICA NOVA (1.–4. 12. 2013), pořádaná Hudební fakultou JAMU, je již tradičně akcí, na které se setkávají teoretici i umělci z praxe, aby v tvůrčí konfrontaci nabídli pestrou paletu pohledů na zvolené téma. Tým tvůrců koncepce programu se v roce 2013 rozhodl, že následující tři ročníky budou věnovány reflexi nejaktuálnějšího dění na poli současné hudby pod společným cageovským titulem „Where Are We Going and What Are We Doing?“, přičemž specifikace daného tématu bude vyjádřena v podtitulu konference konkrétního ročníku. Tou první byla tedy v roce 2013 „Electronic Music Today“. A jelikož zmapovat stav současné elektronické hudby v rámci dvoudenní konference je trochu virtuální ambice (neboť elektronická hudba a její přesahy a kooperace s jinými

médii patří v současnosti k nejdynamičtěji se rozvíjející oblasti umění), realistickým očekáváním by mohlo být, že účastníci akce nabídnou alespoň torzo nějakého obrazu toho, co je v této oblasti umění dnes aktuální. A nutno říci, že tak se také stalo. Každý „položil na stůl“ to, co z hlediska tohoto tématu v současnosti považuje za nejdůležitější a nejzajímavější, respektive čím se ve své tvorbě aktuálně zabývá. Vznikla tak podnětná kolekce konferenčních příspěvků, která bude v horizontu několika měsíců publikována a stane se tím dostupnou i pro ty, kteří se konference z různých důvodů nemohli zúčastnit, ale o toto téma mají zájem.

Zajímavým znakem akce MUSICA NOVA je i to, že jde nejen o konferenci, ale také o další přidružené akce, jakými jsou koncerty, semináře a workshopy

vybraných účastníků konference; ty jsou určeny zejména studentům JAMU, ale i případným zájemcům z jiných škol či širší odborné i laické veřejnosti. Letos to byla dvě vystoupení účastníků konference, dvojic Michal Rataj-Jan Trojan (Praha), a George Cremaschi-Gino Robair (USA) s hostujícím Ivanem Palackým (Brno), dále workshop a vystoupení Jura je Ďuriše a Roberta Rudolfa (Bratislava/Paříž), a konečně workshop a vystoupení hudebně-tanečního dua Antje Velsingera a Markus Popp/Oval (Německo), jejichž projekt *wall/paper/wall* byl nepochybně uměleckým vrcholem celé akce.

Zbývá už jen doufat, že i další ročník, zaměřený tentokrát na „*prostor mezi kompozicí a improvizací*“, který proběhne 30. 11. – 3. 12. 2014, bude stejně podnětným, jakým byl ten minulý.

Daniel Matej

Hudební fakulta JAMU a Týden staré hudby

Hudba minulých století od baroka po raný romantismus, ale i světové premiéry soudobých skladeb, zazněly v projektu Týden staré hudby, který připravila Hudební fakulta Janáčkovy akademie múzických umění v Brně. Akce se uskutečnila od 11. do 16. ledna 2014 a měla na programu semináře, mistrovské kurzy a koncerty, na které byl volný vstup. Koncerty se uskutečnily v sálech pořádací fakulty, závěrečný večer v Divadle na Orlí. Celý týden se konal pod záštitou evropského projektu EUR-TEXT: zpět do budoucnosti!, jehož cílem bylo vytvoření dialogu mezi současným uměním a evropským kulturním dědictvím. Jednalo se také o podporu mladé generace umělců nejen v oblasti hudby, ale také výtvarného umění či módního návrhářství.

Celý projekt byl současně prezentací nově připravovaného oboru Interpretace staré hudby, který bude na JAMU otevřen v novém akademickém roce a bude nabízet studium sólových nástrojů se zaměřením na starou hudbu a její autentickou interpretaci. Takto prakticky zaměřený obor jiná tuzemská vysoká škola dosud nenabízí a JAMU by tak měla získat v tomto ohledu prvenství. V zahraničí je výuka dobové hry již běžná.

Dopolední bloky Týdne staré hudby nabídly semináře a mistrovské kurzy violoncella, klarinetu, flétny, klávesových nástrojů, houslí, lesního rohu, violy a kontrabasů. Posluchače autenticky prováděné hudby zaujalo pět koncertů s pozoruhodným

programem. Zazněly skladby W. A. Mozarta, L. van Beethovena, J. K. Vaňhala a J. Haydna v podání studentů předmětu Klasicistní komorní hra na HF JAMU. Následující Hudební soiree nabídlo znovuobjevené skladby z českých a moravských archivů, které edičně upravovali studenti HF JAMU v rámci projektu EUR-TEXT. V aule HF JAMU se představili též pedagogové z francouzské Abbaye aux Dames (členové pařížského Orchestre des Champs-Élysées), HF JAMU a hosté. Na závěr si mohli v aule HF JAMU posluchači vychutnat Hudební matiné se zákuskem a skladbami komorních souborů nastudovanými během Týdne staré hudby.

Projekt vyvrcholil velkým koncertem EUR-TEXT: Contemporary Sounds, na kterém vystoupily komorní soubory orchestru Jeune Orchestre Atlantique a HF JAMU. Ve světové premiéře zazněly nové skladby pro historické nástroje mladých autorů z ČR, Polska, Malty a Francie. Skladatelé se inspirovali kompozicemi skladbami ze starších období. Tento koncert se uskutečnil v Divadle na Orlí.

Mistrovské kurzy jsou určeny k aktivní účasti studentům HF JAMU, zúčastnit se jich však pasivně mohli také zájemci z jiných škol či veřejnost. Podrobné informace o celé akci na www.eurtext.eu.

Luboš Mareček

KÝM, KDE, KDY, PROČ... BÝT?! Tak znělo téma 24. ročníku Mezinárodního festivalu divadelních škol SETKÁNÍ /ENCOUNTER 2014, kterým ožila celá Divadelní fakulta v termínu od 8. do 12. května 2014. Divák si v konfrontaci s divadelním zážitkem klade nejednu otázku. Podobně je tomu u umělce, který se tváří tvář setká na jevišti s osobností své role. A to celé je o konfrontaci – konfrontaci myšlenek, konfrontaci lidí, konfrontaci názorů – o SETKÁVÁNÍ. Toho si byla vědoma i letošní umělecká sekce, režisér Michal Škočovský a dramaturgyně Dagmar Haladová, kteří přišli s tímto až „hamletovským“ tématem. Festival déle než rok připravovali studentky Divadelního manažerství v čele s koordinátorkou Veronikou Bošelovou ve spolupráci s dalšími ateliéry. Stráž nad nimi držela pedagogická supervize MgA. Blanka Chládková a Mgr. Adéla Dědová. A jak že ta celoroční snaha nakonec dopadla?

Osloveno bylo přes dvě stě škol z celého světa v několika vlnách. Přihlášky došly v rekordním počtu ze čtyřiatřiceti škol. Zúžit jejich počet byl pro výběrovou komisi, v jejímž čele zasedal ředitel festivalu profesor Petr Oslzly a děkan Divadelní fakulty docent Zbyněk Srba, velký oříšek. Festivalu se nakonec zúčastnil celkem tucet škol včetně Janáčkovy akademie múzických umění v Brně. Diváci se mohli blíže seznámit s belgickou, italskou, německou, polskou, rakouskou, ruskou, skotskou, slovenskou,

slovinskou, českou a samozřejmě i moravskou divadelní tradicí. Novinkou letošního ročníku byl epilog SETKÁNÍ/ENCOUNTER 2014, v rámci nějž jsme dva týdny po festivalu přivítali studenty francouzské školy ENSATT z Lyonu, kteří do Brna přivezli hru Pierra Marivaux – Spor. V rámci hlavního festivalového programu bylo možné zhlédnout dvacet dvě inscenace, off program pak nabízel šest dalších představení. Celkem se za pět dní festivalu prodalo 2 600 kusů vstupenek.

Přestože je festival SETKÁNÍ/ENCOUNTER festivalem nesoutěžním, odborná porota, jejímž předsedou byl po společné dohodě všech porotců zvolen Jussi Kareinen, člen Finské asociace kritiků, bedlivě sledovala výkony herců, režijní, scénografické i další divadelní počiny. Letošní novinkou byla vedle profesionální porota studentská, sestávající se ze studentů poměrně mladé sítě sdružující studenty uměleckých škol E:UTSA. Soubory předvedly velmi vyrovnané výkony a vybrat ty opravdu nejlepší nebylo pro porotu jednoduché. Ocenění Marta si ze závěrečného ceremoniálu v Huse na provázku odnesli Megan Tyler za scénář k vlastní adaptaci Čekání na Godota – Nedá se nic Dělat, Aurelia Stegmeier a Hanna Peters za kostýmy k představení Skříň, Antonina Sonina za působivý herecký výkon ve hře Jak tě mohu zničit, miluji-li tě více než život... a Emiliano

Russo za inspirativní režii inscenace Od Pinocchia. Cena ředitele festivalu byla udělena Tomasi Lipinskimu za osobitý herecký výkon v inscenaci Dva ubohý Rumuni, co mluvěj polsky. Cenu studentské poroty E:UTSA k velké radosti získal opět Emiliano Russo za režii a práci se souborem Národní akademie dramatických umění Silvia D'Amico z Říma.

Vedle divadelní povinnosti odehrát představení se naši účastníci nenudili. Připraven pro ně byl bohatý program. Každý večer si mohli odpočinout a navázat nové známosti na tematických párty. Ta největší z nich – Meeting Point Party – letos proběhla v Hudebním klubu Melodka a zúčastnilo se jí kolem tří set lidí. Všechny do varu dostali indie-rockový The Prostitutes, na které v pozdějších hodinách navázal DJ Shaff. Přestože se mnozí bavili až do pozdních nočních hodin, nezapomněli si pak ráno přivstat na diskuse, které refletovaly představení předchozího dne. Na festivalovém „chillout roomu“ se každé ráno při hrnečku kávy či čaje sešli mladí umělci z celého světa, navzájem se chválili, rozebírali svá díla, inspirovali jeden druhého a navazovali nová přátelství. Ptáte-li se PROČ? Tak právě proto! Těšíme se zase za rok od 12. do 14. května na jubilejním 25. ročníku mezinárodního festivalu divadelních škol SETKÁNÍ/ENCOUNTER 2015.

Barbora Holanová

Ohlédnutí

24. ročník Mezinárodního festivalu divadelních škol Setkání/Encounter, který se nesl v duchu otázek, je již několik týdnů za námi. Nový organizační tým již připravuje jubilejní 25. ročník a z nás již spadly poslední zbytky festivalového stresu a opojení. Není lehké psát a reflektovat téměř rok a půl trvající práci několika desítek lidí. Stejně tak nelze na několika málo řádcích popisovat, čím si každý z nás prošel, ale mohu se v tomto článku zaměřit alespoň na pár významných okamžiků a na pár našich malých vítězství. Za zcela nejzásadnější okamžik považuji úzkou spolupráci se studenty z Ateliéru Grafického designu zlínské Univerzity Tomáše Bati, neboť právě zde vznikala v průběhu roku puristicky laděná vizuální identita 24. ročníku festivalu.

Letošní takřka existenciální festivalové téma se podařilo úspěšně promítnout do veškerých festivalových propagačních materiálů (billboardů, bulletinů, článků, pozvánek etc.), téma se stalo po dlouhé době nedílnou a značně viditelnou složkou festivalu. Návštěvníci i účastníci se s ním setkávali téměř na každém místě. Právě toto kreativní propojení tématu, grafiky

— Jedno z ocenění Marta si ze závěrečného ceremoniálu v Huse na provázku odnesli Aurelia Stegmeier a Hanna Peters za kostýmy k představení Skříň z německé Hannoverské univerzity hudby, divadla a médií.

a propagačních materiálů, považují za další „vítězný“ a vydařený moment v rámci příprav i v průběhu samotného festivalu.

Z rekordního počtu přihlášených škol se podařilo vybrat nevyraznější inscenace. Pro příklad bych rád upozornil alespoň na jednu z nich. Konkrétně to byla inscenace studentů vídeňské univerzity Max Reinhardt Seminar, kteří na letošní ročník přijeli s inscenací *Princezničky* rakouské dramatičky Elfriede Jelinek. Je třeba zmínit, že tuto inscenaci režíroval úspěšný absolvent Difa JAMU Martin Čičvák. Ovšem nebyl to pouze hlavní program, který dělal festival tím, čím byl. Byla to stejně tak i offprogramová představení, společenské večírky, diskuse, workshopy a samozřejmě účastníci, návštěvníci a ostatní participující, kteří dokázali vytvořit jedinečnou multikulturní atmosféru. Mezi diskusemi bych rád vyzdvihl debatu s bývalým uměleckým šéfem Činoherního studia Ústí nad Labem Filipem Nuckollsem o současné situaci tohoto studia.

Za jeden z největších a nejcennějších úspěchů však považuji vznik mezinárodní studentské poroty a udílení studentské ceny pod záštitou organizace E:UTSA (Europe: Union Theater Schools and Academies). Podařilo se nám zorganizovat konferenci této mladé instituce a Brno se tak stalo po ruském Petrohradu druhým místem setkání zástupců třinácti významných evropských divadelních škol.

— Záběr z oceněného polského představení *Dva ubohý Rumuni, co mluvěj polsky* —

— Hned dvakrát na festivalu bodovalo představení *Od Pinocchia* z Národní akademie dramatických umění Silvia D'Amico, Řím, Itálie. —

Festival bezpochyby nabízel divákům rozmanitý program a tyto dílčí úspěchy nejsou to jediné, lépe řečeno, to hlavní. Cílem festivalu je setkání a setkávání. Jediné v co tedy můžeme doufat je, že se nám podařilo vytvořit příjemnou atmosféru, která právě setkávání notně podpořila. Nezbývá nám nic jiného než toto krátké ohlédnutí se za festivalem ukončit poděkováním všem kolegům, spolupracovníkům, bez jejichž podpory a práce bychom nebyli schopni tento festival zrealizovat. Poděkování patří i vedení JAMU a DIFA JAMU, všem pedagogům, sponzorům a v neposlední řadě všem návštěvníkům.

Přejeme i mnohé úspěchy a dostatek sil novému organizačnímu týmu a za necelý rok se budeme těšit na 25. ročník festivalu SETKÁNÍ/ENCOUNTER.

Michal Skočovský

OCENĚNÍ MARTA

SCÉNÁŘ

Za scénář, který představuje umělecký příslib do budoucna pro Meghan Tyler v inscenaci: *Nedá se nic dělat* z Královské skotské konzervatoře v Glasgowě

KOSTÝMY

Za kostýmy a masky, které odpovídají poetice a stylizaci celé inscenace pro Aurelia Stegmeier and Hanna Peters v inscenaci: *Skříň* z Hannoverské univerzity hudby, divadla a médií, Hannover, Německo

ŽENSKÝ HERECKÝ VÝKON

Za přesvědčivé ztvárnění matky Kabanovy reprezentující herecké nasazení a prostředky uplatněné v mimořádné generační adaptaci Ostrovského *Bouře* pro Antonina Sonina v představení *Jak tě mohu zničit, miluji-li tě více než život...* z Akademie divadelního umění, Petrohrad, Rusko

REŽIE

Za vedení celého projektu, za propojení myšlenky s reálným dním na jevišti, za souhru hereckého kolektivu, za výběr výrazových prostředků včetně hudebního a světelného doprovodu a temporytmus celé inscenace pro Emiliano Russo v představení: *Od Pinocchia* z Národní akademie dramatických umění Silvia D'Amico, Řím, Itálie.

CENA ŘEDITELE FESTIVALU

Za osobitý herecký výkon propojující vnitřní autenticitu se schopností epického vyjádření pro Tomasz Lipiński v představení *Dva ubohý Rumuni, co mluvěj polsky* z Národní filmové, televizní a divadelní školy, Lodž, Polsko

OCENĚNÍ E:UTSA (studentská porota)

Za vytvoření otevření prostoru pro společnou práci důvěrou vloženou do jeho týmu.

Pro Emiliano Russo v představení: *Od Pinocchia* z Národní akademie dramatických umění Silvia D'Amico, Řím, Itálie.

24. Mezinárodní festival divadelních škol SETKÁNÍ/ENCOUNTER je za námi!

Pět festivalových dní. Dvanáct divadelních souborů z celé Evropy. Deset zemí reprezentujících svou kulturu. Dvaadvacet představení v hlavním programu. Šest představení offprogramu. Pouliční představení – neviditelné divadlo. Diskuse. Přednášky. Workshopy. Party! Šest ocenění těch nejexcelentnějších výkonů. Dvě poroty. Přes třicet členů organizačního týmu. Další několik desítek zainteresovaných studentů JAMU. Téměř tři sta účastníků – studentů, pedagogů, hostů. Několik dobrovolníků. Celkem 2 799 vstupenek prodaných vstupenek! Tři sta a jeden člověk na Meeting Point Party. Jeden francouzský epilog! Rok a půl intenzivní práce. Nová poznání, setkání, zkušenosti, zážitky.

Kdo byl, zažil, kdo nebyl, snad mu to už někdo vyličil. Shrnout obsahově celý festival od jeho příprav až po kompletní průběh samotného festivalového týdne – o tom by mohlo vyjít samostatné číslo občasníku. Pojďme se tedy zaměřit spíše na sěžejní okamžiky letošního ročníku.

Na podzim roku 2013 se Divadelní fakulta JAMU stala členskou školou evropské sítě E:UTSA (Europe: Union of Theatre Schools and Academies). Tato síť funguje především na principu co největší zainteresovanosti studentů – vzájemné propojení, navázání možných budoucích profesních kontaktů, předání zkušeností. Toto jsou cíle, které jsou velmi úzce spjaté i s myšlenkou a posláním festivalu, tedy bylo nasnadě, že vznikl nápad na zřízení paralely k odborné porotě – nová

platforma pro vyjádření mladé divadelní generace. Členy nové poroty byli právě studenti členských škol sítě E:UTSA, proto i samotný název studentského ocenění nese stejné jméno. Studenti Ateliéru scénografie pak na základě zadání tématu a cíle ocenění zpracovali návrhy na historicky první studentské ocenění – vítězným návrhem se stala Rubikova kostka studentky Anety Veselé. Zapálení pro věc, radost z práce, vyjádření odlišného názoru, vzájemná inspirace, propojení s dalšími studenty – to jsou výsledky pilotního ročníku studentské poroty. Jak se bude studentská porota vyvíjet v dalších letech – to se nechme překvapit.

Letošní ročník byl také ryze evropský. Nejednalo se o plánovanou novinku, ale i tak to bylo jistým způsobem „jiné“, než ročníky předchozí. Bohužel ne vždy lze vše naplánovat na sto procent – a to i ze strany pozvaných a vybraných zahraničních souborů. Jedním ze dvou souborů, které měly být součástí hlavního programu, byl soubor z Íránu, druhým pak soubor z německého Essenu. V jednom případě pak (a diváci onoho představení mi dají jistě zapravdu) můžeme polemizovat o tom, jestli by v divácích německý soubor z Essenu zanechal tak hluboký umělecký (a lidský) zážitek, jaký jsme mohli pocítit u jedinečného představení souboru ruského. Jak se říká – všechno zlé je ve výsledku k něčemu dobré.

Téma! Líbilo se Vám? Nelíbilo? Diskutovali jste? Ptali jste se? Odpovídali si? Každý se ptáme, neustále hledáme

odpovědi na naše otázky. Téma letošního ročníku nám umožnilo ještě intenzivnější diskuse – ať už s někým dalším, nebo jen sami se sebou. Téma se dotýkalo jak samotných příprav, tak se prolínalo celým festivalem – proto jsem přesvědčená o tom, že i vy jste našli své odpovědi. Ale nepřestávejte se ptát!

Každý ročník je jiný. Je to pochopitelné – každý ročník je to nový tým lidí, kteří festival společnými silami tvoří. A nejsou to jen studenti Ateliéru divadelního manažerství a jevištní technologie společně s uměleckým vedením festivalu (studenti Ateliéru dramaturgie a režie), kteří se připravám věnují více než rok. Jsou to všichni, kteří se jakýmkoliv způsobem zapojili jak do příprav – ať už do více činností, nebo jen do jedné, tak byli festivalovými účastníky, návštěvníky, pozorovateli. Vše má svou hodnotu, vše je podstatným dílkem do této mohutné skládačky. I bez toho jednoho dílku by pak výsledek nebyl takový, jaký byl. Společně jsme vytvořili pětidenní inspirativní setkání lidí se společnými zájmy, touhami a cíli. A to už za to stojí.

Pevně tedy věřím, že letošní ročník festivalu SETKÁNÍ/ENCOUNTER byl i pro Vás jedinečný, že jste se nechali a byli inspirováni, že jste zažili komplexní hluboký umělecký zážitek, že jste navázali nová přátelství a prostě a jednoduše – že jste si letošní ročník naplno užili. Nezbyvá již nic jiného, než „Ať žije jubilejní, 25. ročník festivalu SETKÁNÍ/ENCOUNTER 2015“!

Veronika Bošelová

(Jaký, který, či) Meeting Point 2014

Psát zpětně, či vůbec jakkoliv zachytit atmosféru redakce festivalového zpravodaje, mi přijde v podstatě náročnější než jeho samotné vedení. Přesto se pokusím na několika řádcích ozřejmit, v čem byla (doufám, že nejenom pro mě) práce na letošním zpravodaji mezinárodního festivalu SETKÁNÍ/ENCOUNTER specifická a inspirativní. Mimo jiné je velmi těžké se v takovém textu jakkoliv vyhnout „přílišnému psaní za sebe“, což snadno sklouzává k jednoduché, leč hřejivé samochvále.

Ačkoliv to tak na první pohled nevypadá, festivalové zpravodaje se od sebe velmi liší, byť mají v řadě případů téměř identické proměnné. Týmy tvoří převážně studenti a časově je to poměrně zničující. Navíc někteří redaktori v glosách, případně šéfredaktori v editorialech rádi zacházejí k humoru natolik internímu, že se v něm ztrácejí i jejich kolegové ze štábu. Tudíž historiky o plechovkách energetáku jako nutné redakční

výbavě jsou nepřenositelné a pro čtenáře neznalé kontextu uvnitř kutlochu s vydýchaným vzduchem (tedy redakce) naprosto nečitelné.

Hlavní rozdíly mezi jednotlivými zpravodaji napříč festivalovou mapou tvoří jenom formát vazby, ale duch samotné akce nebo drobné nápady. Celkovou atmosféru ovlivňuje místo, kde se štáb schází, stejně jako ustálené ovzduší města, naladění uvnitř pořádací organizace či rozpoložení samotné redakce. U SETKÁNÍ/ENCOUNTER jsou alespoň pro mě silná specifika v tom, že se z Brna stává národnostně i názorově pestrobarevné rejdiště a redakce je spjatá s místností 408. Letos jsem do ní vstoupil za poněkud speciálnějších okolností. Ke slovu popisujícímu obvyklou pozici z minulých let – „redaktor“, přibyla příjemná předpona „šéf“, za což vděčím Dášě Haladové a Michalovi Skočovskému.

Jedinečnost všech komponent (genius loci atp.) musí ale vyvážit základní předpoklad, že recenzenti a reportéři budou přicházet do uvolněného a kreativního prostředí. To je pro „šéfa“ a vedoucí redakce nejzásadnější, už proto, že to velmi zjemňuje povinnosti spojené s chodem redakce. V tomto si velmi neskromně myslím, že se nám s Karolínou Vyháňalovou podařilo touto přidanou hodnotou „408ku“ nasytit. Redaktoři nejen, že se rádi do redakce vraceli, ale nechtěli z ní ani odcházet. Zároveň redakční zázemí plné charakteristického zvuku cvrlikajících

klávesnic a otevírání plechovek s energetickým drinkem dovolovalo texty konzultovat s autory hned po dopsání. Vedle sebe tak velmi ladně koexistovala pohoda a místy až přísná, přesto nenásilně nastavená disciplína.

Díky tomu bylo možné realizovat původní koncept zcela přirozeně. Koncepčně promýšlet poměr recenzí a věcí tzv. „zvenku“ – reportáží z večírků a workshopů bylo to první, ale pořád ne nejpodstatnější. Nápady totiž nelze realizovat bez týmu, který dá imaginárním konturám konkrétní náplň. Zbytek úspěchu tkví ve výběru kreativní úderky. Každý sebelepší text se stává o stupeň lepším, když projde nějakou „šéfovskou“ redakcí a když si grafik hraje s fonty a nikoliv fanty – i to řádně rezonuje.

Opět se zcela neskromně musím přiznat, že to pro mě byla mimořádná zkušenost. Občasná přispěvatelka do Meeting Pointu Miriam Šedá to v jedné úvaze dosti po svém pojmenovala, „že to celé mohlo proběhnout takhle jenom díky všem, kteří nezpochybňovali mandát letošní redakce.“

Martin M. Macháček

— U publika bodovala inscenace studentů vídeňské univerzity Max Reinhardt Seminar, kteří na letošní ročník festivalu přijeli s inscenací *Princezničky* rakouské dramaticky Elfriede Jelinek. Je třeba zmínit, že tuto inscenaci režíroval úspěšný absolvent DIFA JAMU Martin Čičvák.

— Úspěšná italská skupina z Říma při svém příjezdu na festival —

Mezinárodní konference doktorských studií na DIFA JAMU

Doktorandky a doktorandi divadelních škol z celého světa opět debatovali o aktuálních otázkách umělecké tvorby na Divadelní fakultě JAMU. Stalo se tak 22.–23. listopadu 2013 v rámci šestého ročníku **Mezinárodní konference doktorských studií divadelních škol**, kterou fakulta pořádá každé dva roky. Do příspěvků z minulých let mohou zájemci nahlédnout díky třem sborníkům editorky Andrey Jochmanové, které dokumentují předchozí ročníky, počínaje rokem 2003.

I tentokrát se v reprezentativní aule sešla pestrá společnost budoucích Ph.D. a jejich pedagogů přesahující evropské hranice – nejvzdálenější destinaci zastupoval režisér Kabi Thulo z Jihoafrické republiky. Nejčastější přístup představovala reflexe vlastní umělecké tvorby, která se rozprostírala v širokém žánrovém spektru, jehož hranice byly mnohdy charakteristicky neostré, a zahrnovala rozmanité divadelní profese. Stále progresivnější světelný design např. reprezentoval Angličan Nick Hunt, jehož příspěvek pojednával o emancipaci pozice světelného designera jako svébytného umělce. Tvorbou na rozhraní módy a divadla se

zabýval kostýmní designer řeckého původu Panagiotis Chatoupis, který studuje na finské univerzitě Aalto. Skandinávii reprezentoval i Švéd Niklas Hald, jenž s pomocí videoukázek představil svůj koncept zapojování herectví do vzdělávání žáků.

Také mladí čeští divadelníci nabídli osobitá témata, jež se často blížila divadlu v sociální akci. Vítězslav Větrovec (JAMU) již léta pracuje s obyvateli jihočeské vesnice Velká Lhota a vytváří s nimi a svým mladým souborem inscenace založené na tamní historii i současnosti a obnovuje tak paměť tohoto místa. Herečka Divadla Husa na provázku Kateřina Jebavá (JAMU) rozvíjí osobitou formu arteterapie prostřednictvím „tandemové komunikace“ s neslyšícími dětmi, jejíž výchozí principy názorně představila. Dětského publika se dotýkal též příspěvek slovenské režisérky Nadi Uherové (VŠMU), která experimentuje s možnostmi loutkového divadla a pokouší se pojmenovat zákonitosti vztahu textové předlohy a tohoto výrazně vizuálního divadelního žánru.

Úvahy umělců směřující k zobecnění vlastních zkušeností v některých

případech přerůstaly z „výzkumu umění“ prostřednictvím vlastní tvorby ve „výzkum uměním“, jenž bývá na světových konferencích často skloňován coby „artistic research“. Sebereflexe umělců přitom byla při setkání komplementárně doplněna teatrologickou perspektivou: otázky divadelní teorie rozvíjel příspěvek Martina Bernátka (FF MU), zaměřený na vztah současných divadelních studií k mediálnímu přístupu. Kontext aktuálního politického divadla vnesla do debaty Tatiana Brederová (VŠMU), která představila dnešní ruské dokumentární divadlo.

Konference tak přinesla nejen rozmanitost témat, ale také přístupů a oborových perspektiv. Zprostředkovala přitom nejvyššímu stupni českého divadelního školství kýžený osobní kontakt s aktuálními zahraničními trendy a zároveň uvedla do mezinárodního kontextu pozoruhodné domácí projekty a výzkumy. Vztahy navázané mezi účastníky se jistě oboustranně zúročí a následující ročník dost možná přiláká do Brna ještě pestřejší doktorandskou společnost.

Radka Kunderová

Operní Alenka mezi počítači a sny

Brněnská Reduta uvedla ve světové premiéře původní operu s názvem *Alice in Bed*. Jde o společné dílo Markéty Dvořákové z Katedry kompozice, dirigování a operní režie na Hudební fakultě JAMU a Ivo Medka tedy rektora naší akademie. Jedná se tedy o společnou práci dvou jmenovaných pedagogů brněnské akademie navíc v žánru, který je na českých jevištích zastoupen minimálně. I proto bylo zajímavé mluvit s Markétou Dvořákovou o genezi celého projektu.

Jak a kdy se vůbec *Alice in Bed* zrodila?

S nápadem přišel režisér Sjaron Minailo, když jsme spolu měli vytvořit nějaké hudebně-dramatické dílko v rámci skladatelských kurzů v Anglii v roce 2007. Ke spolupráci na opeře jsem přizvala Ivo Medka. Od původního záměru – napsat libreto podle textu Susan Sontag – jsme postupně upustili, oběma nám text připadal příliš ponurý a depresivní. Zachovali jsme pouze určité světlé okamžiky (odkazy na Alenku v říši divů a za zrcadlem) a rozhodli se napsat zcela původní text, ve kterém by bylo více prostoru pro snovou fantazijní polohu operního ztvárnění. Celá opera vznikala tedy od prvopočátku jako komplexní týmové multimediální dílo, tzn. že bylo vytvářeno od počátku týmově ve všech složkách.

Naznačte prosím stručně obsah opery?

Příběh je sondou do života Alice – úspěšné designérky počítačových her, která žije svůj umělecký, ale i osobní život vnitřně rozpolcená. Jedna polovina jejího já touží takřka chorobně po úspěchu a penězích; ta druhá se snaží těmto komerčním tlakům nepropadnout a hledá inspiraci v přebohatém hájemeství fantazie svého dětství. Součástí Alice je i malá Alenka – dítě – symbol inspirace a kreativity. Inspirace se však ke komerčnímu úspěchu vůbec nehodí, proto je Alenka udržována Alicí, jež prahne po slávě, v umělém spánku. Její druhé já se ji naopak snaží probudit a znovu tak vzkrísit tvořivou složku jejího života skrze její dětství, symbolizované návraty k pohádkovým postavám Alenky v říši divů a za zrcadlem, s nimiž se shodou okolností setkává v nové počítačové hře...

Mluvíte o inspiraci proslulou knihou Lewisse Carrolla. Co jste z ní konkrétně použili a proč je vaše hrdinka v posteli namísto v kraji za zrcadlem či králičí noře?

Z Carrollovy knížky se nám do opery dostaly některé postavy – bílý králík, srdcová královna, která neustále vydává rozkazy ke stínání hlav, královnini poskoci Tydlitek a Tydliták, Rytíř, který neustále padá z koně a nikdy nemůže nic najít, kočka Šklíba, Houseňák. V posteli je jen jedna část naší Alice (malá Alenka – inspirace), která je uspávána silnými sedativy z rukou Alice 2. Alice 1 se snaží přijít věcem na kloub.

Výsledkem je vokálně-instrumentální skladba pro šest hlasů, dětský hlas, čtyřhlasý sbor a tanečnicka, která vznikla spoluprací mezinárodního týmu autorů. Kdo je autorem tohoto finálního rozvržení a jak se vůbec píše týmová opera?

Tvorbě vlastního libreta předcházelo mnoho setkání celého týmu autorů – tedy skladatelů Markéty Dvořákové a Ivo Medka, režiséra Sjarona Minaila a libretistky Anne Daschkey. Společně byla vytvářena celková koncepce opery i detailní rozvržení jednotlivých scén. Teprve když bylo vše takto předem domluveno, vzniklo samotné libreto, které vytvořili Sjaron Minailo a Anne Daschkey. S hotovým textem pak pracovali

— Brněnská Reduta uvedla ve světové premiéře původní operu s názvem *Alice in Bed*. Jde o společné dílo Markéty Dvořákové z Katedry kompozice, dirigování a operní režie na Hudební fakultě JAMU a Ivo Medka, tedy rektora naší akademie. —

autoři hudby obvyklým způsobem, který uplatňují při týmovém komponování. Nejdříve opět mnoho hodin diskusí nad celou řadou aspektů – atmosférou a charakterem jednotlivých scén, charakteristickými znaky jednotlivých postav, přiřazování hudebních nástrojů postavám atd. A pak také nezbytné škrtání textu, neboť ho bylo příliš. Opera vznikala lineárně (podobně jako předchozí opera *MrTVÁ?*), nejdříve vznikla pěvecká linka, poté byly v několika etapách přidávány další nástroje, tak, jak si autoři předávali partituru k doplňování dalších vrstev.

Nezvyklé je i nástrojové obsazení, prozradíte o něm něco více?

Původně zamýšlená instrumentace pouze pro hlasy a bicí nástroje se postupně obohacovala o další a další nástroje, které jsme považovali za nezbytné, až jich bylo nakonec 11. Flétna, trombon, akordeon, kytara, violoncello, klavír, syntetizér a 4 sestavy bicích nástrojů včetně tympanu, marimby, vibrafonu a dalších asi 70 bicích nástrojů, mezi nimiž jsou i dětské hračky (hrací strojky, štěrchátka, pískací hračky atd.) evokující dětský svět malé Alenky.

Vaše dílo je v podtitulu nazvané operní thriller. Jak a proč jste došli od bezmála surrealistické předlohy k této děsivé žánrové titulatuře?

Toto označení jsem viděla až na letáčích. Nevím, čím to byl nápad, ale líbí se mi. Myslím, že to docela sedí. Naše předchozí opera *MrTVÁ?* měla zase podtitul „operní halucinace“.

Komu je vaše opera potažmo určena?

Opera je určena všem bez rozdílu, dětem tak od čtrnácti let.

Hrdinku ztvárňují na jevišti hned tři herečky – dvě dospělé ženy a dítě jako symbol kreativity a inspirace. Všechny přitom představují jednu postavu, úspěšnou designérku počítačových her Alici. Chcete nějak osvětlit tuto trojedinost hlavní figury?

Už Alenka z Carrollovy knihy ráda dělala, jako by byla ve dvou osobách – toto rozdvojení je tedy zcela přirozené. My jsme k tomu přidali ještě malou Alenku (jako symbol kreativity a inspirace), kterou Alice 2 uspává a Alice 1 se snaží probudit.

Proč jste se rozhodli psát operu v angličtině?

(V Redutě ji uvádí s českými titulky. – pozn. aut.)

To byla nutnost, jinak bychom si nerozuměli. Libreto jsme vytvářeli od počátku v mezinárodním týmu čtyř umělců – s Izraelem Sjaronem Minailo a Němkou Anne Daschkey.

Vaše Alenka dospělá jako úspěšná designérka počítačových her svádí tvrdý vnitřní boj mezi touhou po komerčním úspěchu a bohatým vnitřním životem plným fantazií z vlastního dětství. Opera tak řeší věčnou otázku smyslu tvůrčího života a jeho naplnění. Prozradíte, k jakému řešení jste přišli?

Řešením není nic jiného, než ta cesta samotná – s výhrami i prohrami, ale hlavně – jde se pořád dál.

Tradiční otázka na závěr: Má váš tvůrčí tým ve výhledu nějaké další téma či snad už dokonce zkomponovanou nějakou další operu?

Ve výhledu není nic, nakomponováno už vůbec ne. Ale vzhledem k tomu, že nás s Ivo Medkem psaní not ve dvou baví a spolupráce s Roccem je také výborná, docela máme chuť něco podniknout „do třetice“. Největším úskalím bývá vždy libreto, respektive celý příběh, který by v sobě měl obsahovat zdůvodnění, proč z něj dělat operu. Pokud bychom se k nějakému

— Záběr z inscenace opery Alice in Bed —

takovému tématu nachomýtlí, můžeme uvažovat dále. Nebo kdyby nám někdo chtěl napsat něco přímo „na tělo“, to by bylo také skvělé...

Luboš Mareček

Vítězem Ceny Evalda Schorma se stal autor a překladatel Martin Sládeček z JAMU

V rámci slavnostního večera v Divadle Na zábradlí s názvem Den D převzal 20. května 2014 Martin Sládeček z rukou Oswalda Schorma a Jiřího Menzela cenu za dramaturgii románu Thomase Manna Zpověď hochštaplera Felixe Krulla a její překlad z němčiny.

Svět je jen hra. A hochštapler Felix Krull zná její pravidla. Jako mnoho z nás, i on jde v touze prodat se suverénně z role do role. Dojde ale snad až příliš daleko. Jeho dobrodružství jsou zábavná a strhující – do propasti. Tady je, krásný, klamný světe! Chceš jej?

Sládečkova dramaturgie nedokončeného románu německého spisovatele a nositele Nobelovy ceny Thomase Manna představuje vůbec první pokus o uvedení tohoto humoristického díla na české jeviště. Vznikla původně v němčině, ze které byla svým autorem následně přeložena do češtiny. Premiéry se dočkala v sezóně 2013/14 v brněnském Divadelním studiu Marta.

Dramaturgie se drží děje své předlohy a respektuje specifika jejího jazyka. Zároveň ji však v Mannových intencích posouvá směrem k dnešku. Hochštaplerovo vyprávění člení jako životopis a dovádí je do nečekaně mrazivých důsledků. Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

Martin Sládeček po maturitě zahájil studium dramaturgie na Janáčkově akademii múzických umění v Brně. V akademickém roce 2011/12 absolvoval studijní pobyt na Universität Mozarteum Salzburg zaměřený na divadelní práci s realitou. V jeho rámci

dramaturgicky doprovázel mj. šestidílný dokumentární projekt „Salzburg. Erkundung der Wirklichkeit“, následně oceněný Cenou spolkové země Salcbursko (Der Salzburgpreis 2012). Ten jej utvrdil v tvůrčím směřování k dokumentárnímu divadlu. Ve stejném roce vedl redakci zpravodaje mezinárodního divadelního festivalu „Setkání/ Encounter“. Bakalářské studium ukončil s vyznamenáním a zvláštním stipendiem děkana za „výjimečně kvalitní bakalářskou práci“. Tématem této práce byla Mannova Zpověď hochštaplera Felixe Krulla. Prakticky absolvoval inscenaci Gombrowiczovy Svatby v brněnském Multikulturním centru Stadec. Zabývá se románovou reflexí rozpadu Rakousko-uherské monarchie a literární krajinou Bukowiny. Zajímá se také o rakouský humanistický román 20. stol. Jeho teoretické práce se posud soustřeďovaly především na románovou tvorbu Thomase Manna. Je činný jako překladatel a tlumočnický z jazyka a do jazyka německého. Nyní studuje v navazujícím magisterském studiu JAMU Brno a působí jako dramaturg na volné noze v ČR, Rakousku a Německu.

Cena Evalda Schorma za původní hru, dramaturgii či překlad hry (do češtiny dosud nepřeložené) je určena pro studenty a je spojena s finanční odměnou pro autora (nebo kolektiv). Cena je udělována každoročně na základě nominací, přičemž nominovat může jakákoli fyzická osoba, zejména však pedagogové a studenti výše uvedených škol a divadelní odborná veřejnost.

Hlavním cílem je podpora a motivace mladých autorů a překladatelů v jejich autorské práci. Díla začínajících autorů se tak mohou dostat do širšího divadelního kontextu, než je samotná akademická půda. Cena Evalda Schorma se během své existence stala vedle Ceny Alfréda Radoka prestižním oceněním, uznávaným nejen v Čechách, ale i v zahraničí.

Texty oceněné Cenou Evalda Schorma se doposud dočkaly více než 20 divadelních inscenací v profesionálních divadlech, např. v Národním divadle moravskoslezském Ostrava, Švandově divadle, Studiu Ypsilon, A Studiu Rubín, Městském divadle Zlín, Divadle Antonína Dvořáka v Příbrami, a 5 rozhlasových inscenací.

CENA EVALDA SCHORMA ZA ROK 2013

MÍSTO – Martin Sládeček (JAMU) za dramaturgii románu Thomase Manna Zpověď hochštaplera Felixe Krulla a její překlad z němčiny

MÍSTO – Helena Kebrtová (DAMU) za překlad pěti aktovek Grand-Guignol

MÍSTO – Tereza Verecká (DAMU) za původní hru Kapři, dále Jan Krupa (JAMU) za překlad hry Laurenta Gaudého Onyos zuřivec

ČESTNÉ UZNÁNÍ

- Matěj Randár (JAMU) za původní hru Maturanti
- Pavol Seriš (JAMU) za původní hru Nezamestnaní

Slzy nože

Jednoaktová opera *Slzy nože* od Bohuslava Martinů, libreto vytvořil Georges Ribemont-Dessaignes, měla premiéru 6. května 2014 v Studiu Devítka na Hudební fakultě JAMU, jako semestrální projekt posluchačky druhého ročníku operní režie Zuzany Fischerové, posluchačů zpěvu a posluchačů prvního ročníku hudebního manažerství.

Režie: Zuzana Fischerová; v hlavních rolích: Tereza Maličková, Klára Varmužová, Jiří Ullrich a David Ostružár; klavírní doprovod: Alexandra Borodulina; scéna a kostýmy: Eliška Soukupová.

Slzy nože – Absurdnost reality a realita absurdnosti...

Ak si niečo želaš z najhlbšej podstaty tvojej duše, celý vesmír sa spojí, aby si to dosiahol...preto dávaj pozor čo si želaš!

Zdanlivo nereálne a vykonštruované situácie začínajú nabrať zmysel a tvar, keď sa do nich vnoríš a necháš sa unášať bizarnou poetikou tohto mnohovrstevnatého diela.

Postavy sú zdanlivo nereálne no presne vystihujú podstatu ľudských názorov a prístupov k životu. Satan je „katalyzátor“, otvára, preniká všetkým a dáva možnosť zhmotnenia ideí. Vždy tu bol, je a bude. Pokúša, samými príjemnými vecami, veď predsa koho by lákalo niečo nepríjemné...

Eleonóra je v područí vlastnej matky, ktorá sa snaží „vymodelovať“ ju na svoj obraz, no Eleonóre to nevyhovuje, preto uniká do vlastného sveta snov. Je to jednoduchšie ako pasovať sa s realitou.

Matka zviazaná putami konvencie, ktoré si sama vytvorila postupne zisťuje, že pútať sa na niekoho alebo na niečo uberať jej životu „glanc“. Z mechanickej strojovosti sa postupne uvoľňuje a otvára.

Človek sa ženie na vrchol za žiarivým bodom- cieľom cesty a nevíš si samotnú CESTU. Ako náhle cieľ dosiahne, nasleduje bolestivá púť dolu. Len ten kto sa odrazil od dna, od tmy, dokáže oceniť čas na výšine, na svetle.

Človek hľadá radikálne riešenie pre neho neriešiteľného problému. Radikalnosť smrti je mrazivá a ohromujúca. Je to istota, útek, nezvratnosť.

Až kým...

Istoty miznú, piliere padajú a človek zistí, že lipnúť na niečom nemá absolútne žiaden význam.

— Záběr z inscenace *Slzy nože* —

Mnohí sa snažíme nežiť realitu okolo nás a unikáme do sveta predstáv a života, ktorý si sami vybásnime a vysnívame. Pomáha nám to preklenúť tú priepasť prázdnoty vo svojom bežnom živote.

Snívanie je nádherné a dáva nám krídla a stiera hranice. No niekedy je sen stvorený len pre sen. Ako náhle sa stane realitou stráca svoju magickú moc neuchopiteľnosti. Hranica medzi snom a realitou padá, priestor sa otvára a rozpína, piliere a istoty miznú...

Človek zostáva sám so sebou pred nekonečným priestorom a je len na ňom či sa rozhodne vstať a kráčať v ústrety novým možnostiam, alebo sa uzavrie do svojej ulity, v ktorej sa z neho postupne stáva skamenelina...

Podakovanie:

Ďakujem všetkým zúčastneným a podieľajúcim sa na tomto projekte. Mojim drahým hercom a spevákom, mojim profesorom, muzikantom, priateľom, menežérom, výtvarne tvoricím dušiam a našej škole, ktorá umožnila, aby sa toto dielo mohlo realizovať.

Ďakujem Vám všetkým za prítomnosť a podporu. Ďakujem tiež divadlu Barka za pomoc.

Ďakujem Vám za to, že sa z tohto diela stala moja srdcovka.

Zuzana Fischerová

Divadelní soubor Reverzní dveře se otvírá světu!

Janáčkova akademie múzických umění v Brně. Divadelní fakulta. Ateliér Divadlo a výchova. Soubor Reverzní dveře.

Několik málo pojmů, které spojují Sabinu, Kláru, Aničku, Lucku, Moniku, Míšu, Adama, Martina, Víťu a Jonáše – studenty (pouze Jonáš je už absolvent) již zmíněného Ateliéru Divadlo a výchova. A ještě jedno jméno – Kamila Kostřicová (studentka doktorského studia a pedagožka na JAMU), naše režisérka a zakladatelka RDček, jak, my členové, s oblibou říkáme. Soubor Reverzní dveře je tedy souborem napříč ročníky našeho oboru v rámci

studia jako volitelný předmět. Reverzní dveře jsou však již dávno za hranicemi předmětu na akademické půdě, neboť každý člen musí odevzdat souboru velkou dávku svého času a také práce nad inscenací. Ale k tomu až později...

Reverzní dveře fungují od října roku 2010 a za tu dobu vznikly čtyři inscenace – *Ctnostný muž a poslední žena*, *Triple bypass burger*, *Pudy z půdy* a ta nejnovější – čerstvě premiérováná, vytvořená na motivy dramatu Niekur Kateřiny Rudčenkové – *For Freelance Lover*. Právě zmíněná autorka Kateřina Rudčenková nás poctila

svojí návštěvou na brněnské premiéře, která se uskutečnila v dubnu 2014 na JAMU. Jejím Niekurem jsme se nechali volně inspirovat, zároveň jsme však zanechali poměrně dost z původního textu. Byli jsme hodně zvědaví, co nám Kateřina na naší verzi uchopení jejího textu řekne. Co dodat... Kateřina je inspirace sama o sobě. Diskuse s ní, diskuse o ní, diskuse o nás... byly velmi cenné. Stejně jako samotné setkání s ní. A my děkujeme, Kateřino!

A jak vlastně soubor Reverzní dveře pracuje? Proces zkoušek je těžko popsatelný, neboť se jedná o velmi intenzivní

zkoušky založené na osobnostech každého z nás. A na osobnosti Kamily Kostřicové, jakožto hlavní dramaturgyně a režisérky. Pracujeme postupy kolektivní autorské tvorby – každý z nás tvoří, každý z nás do inscenace může (spíše MUSÍ) mluvit a společnou diskusí, s vrchním okem Kamily, vzniká plně autorské dílo s vlastním pohledem na svět. Tak je to. Skrze divadlo chceme sdělovat svoje názory, pohledy a myšlenky na to, co je kolem nás. Čerpáme ze společnosti, ze vztahů, z nás i z vás.

Za zmínku stojí také to, že se nám již několikrát podařilo vyjet s našimi inscenacemi na nejrůznější festivaly a přehlídky nejen u nás, ale i do zahraničí. Takové příležitosti vnímáme jako prostor k inspiraci a setkávání se s jinými divadelními kulturami, osobnostmi a názory. V roce

— Soubor Reverzní dveře —

2012 jsme byli například na mezinárodním festivalu Zvezden Prah v Bulharsku, v roce 2013 pak opět na Zvezden Prah a v rámci bulharského „tour“ také na mezinárodním festivalu mladého divadla Vreme ve Vratse (oba festivaly jsou pod záštitou celosvětové organizace AITA/

IATA). V prosinci 2013 jsme pak vyjeli do vánočního Rumunska na festival Ludic Theatre Days do města Iasi. A kam se chystáme letos? V červnu pojedeme do Rakouska na mezinárodní festival neprofesionálního divadla Focus 2014 – Theatre without borders do města Leopoldschlag a v srpnu pak ještě jižněji. Do Španělska! Na mezinárodní festival amatérského divadla Fitag 2014 do města Girona.

Nuže, těšíme se moc! Nejen na cestování, ale i na další setkávání, potkávání, hraní vám a diskusi s vámi. To je totiž prostě to, co nás baví! *Reverzní dveře na webu: <http://difa.jamu.cz/adv/rd.html> a Reverzí dveře na facebooku: [facebook.com/Reverznidveře](https://www.facebook.com/Reverznidveře).*

Monika Okurková

Festival Sítko 2014

Rádi bychom vás, vážení pedagogové, milí studenti a další čtenáři, informovali o Sítku 2014, festivalu Ateliéru Divadlo a výchova, jenž se konal v termínech 30. 5. – 3. 6. 2014.

Festival vznikl v roce 2003 na podnět studentů prezentovat své absolventské projekty a nabídnout prostor pro předvedení ročníkových výstupů z pestré palety předmětů, které studenti Ateliéru DaV absolvují, nebo také jejich vlastních divadelních počinů.

Od té doby pomyslná tíha organizace festivalu přešla ze studentů absolvujících na studenty prvního ročníku, kteří tím získávají cenné zkušenosti hned do startu svého studia.

Podoba Sítko se v průběhu jeho dějin také proměňovala. Festival má totiž volnou strukturu, jež mění svůj tvar podle zvoleného tématu nebo motta. Proto jsme se v průběhu let mohli setkat kupříkladu s tématy: Let's make it famous (2011), Sitko-mix (2010) či Nechte se vcucnout (2006).

Vztyčnými pilíři letošního festivalu jsou HRA, PRESTIŽ, VÝZVA, HLEDÁNÍ a PŘEKONÁVÁNÍ sebe sama. Letošní Sítko tým se totiž rozhodl vrátit k původnímu poslání festivalu – co vlastně znamená Sítko? Kromě „prosetí“ absolvujících a „při-setí“ nově přijatých studentů jde hlavně o HLEDÁNÍ různých způsobů práce s neprofesionální skupinou, o VÝZVY mít ten nejzajímavější projekt a stejně tak ho zajímavě na Sítku prezentovat, o náš obor zabývající se tvořivou dramatickou HROU, o ukázání toho nejlepšího z našeho oboru – tedy i o PRESTIŽ – a v neposlední řadě také o PŘEKONÁVÁNÍ se během náročného festivalového dění.

Dílním cílem je otevřít festival směrem ke studentům ostatních oborů Divadelní fakulty. Sítko tým se letos snaží se studenty navázat mezi-ateliérovou spoluprací (např. s Ateliérem muzikálového herectví, činoherního herectví, scénografie či s oborem Jevištní technologie), stejně tak se pro ně snaží vytvořit zajímavý program, jakožto pro odborné publikum. Letos uvedlo Sítko celkem na čtyřicet divadelních projektů, mohli jsme

se těšit například z představení z herecké, inscenační a režijní praxe, na projekty divadla ve výchově, na výstupy ze sólového i sborového zpěvu a pohybových průprav, také již tradičně vystoupil soubor Reverzní dveře, který pod záštitou ADaV tvoří, v neposlední řadě také hosté – studenti ze slovenské Nitry.

Díky projektu specifického výzkumu studenta doktorského studia a zároveň vedoucího našeho Sítko týmu Jonáše Konývky se letos v rámci Sítko uskutečnilo Diskusní fórum o oboru divadlo a výchova. Tato celodenní konference se v Divadle na Orli uskutečnila posledního května. Přednášejícími byli významní praktici a teoretici oboru, pedagogové středních pedagogických škol a vysokých uměleckých škol. Hlavní témata: obsah oboru dramatická výchova, divadlo a výchova a podobných oborů, jejich aktuální cíle, hrozby a souvislosti v širším kontextu rámcových vzdělávacích programů. Díky setkání pedagogů SPŠ a pedagogů a studentů VŠ uměleckého typu nabídlo Diskusní fórum možnost hledat cesty jejich vzájemného působení ve vzdělávání v daném oboru.

My, letošní členové Sítko týmu, věříme, že festival Sítko 2014 byl přínosnou a nezapomenutelnou událostí letošního akademického roku! Plno dalších důležitých informací lze najít na webu festivalu: <http://sitko.jamu.cz>.

Martina Janotová

Sonda do bakalářských absolventských projektů Ateliéru Divadlo a výchova

Máme tady další akademický rok, který se pomalu, ale jistě blíží do finíše. Studenti 3. ročníku Ateliéru Divadlo a výchova horlivě dopisují své bakalářské práce, ale také realizují své bakalářské absolventské projekty divadla ve výchově. Opět máme možnost setkat se se zajímavými nápady, tématy a inspiracemi v širokém spektru projektů – od dílen a tvorby inscenace s dětmi, studenty i s dospělými, přes netradiční formu divadla – autoteatro až po filmový dokument.

Seznámím Vás s těmito projekty podrobněji:

Většina studentů si jako téma projektu vybrala dílny vedoucí k tvorbě inscenačního výstupu. Inscenace vznikají tři, ovšem s velmi rozmanitými cílovými skupinami jejich tvůrců a aktérů. Začneme od nejmladších.

Projekt *Plejády* (inscenace hraná dětmi s dílnou po představení), jehož autory jsou Adéla Marešová a Pavel Heřmann, je realizován na půdě Waldorfské základní a mateřské školy v Brně, přičemž autoři pracují s dětmi Dramatického kroužku fungujícího na této škole. Projekt je postaven na aktivní spolupráci dospělí-děti při tvorbě vlastní autorské inscenace. Součástí projektu je však také realizace dílny po premiéře této inscenace, která by měla mít reflektivní a tvůrčí charakter a měla by s dětmi „nastartovat“ proces dalšího reprízování.

Se starší věkovou skupinou, studenty 1.–4. ročníku SŠ, se pracuje v projektu *Prokletí básníci v nás* studentů Veroniky Pavličkové, Adama Wichy a Michala Mančíka. Práce v dílně vychází opět z aktuálních témat účastníků, avšak zde je zároveň propojena poezií prokletých básníků,

především Charlese Baudelaira, Paula Verlaina a Arthura Rimbauda. Výsledná inscenace bude realizována ve formě jevištní koláže s prvky divadla poezie.

Studentka Michaela Mikulová vytvořila projekt *Bohyně z Brna: Bohyně ze Žitkovské*. Cílem pro autorku bylo vytvořit divadelní dílnu se specifickou skupinou účastníků směřující k veřejnému divadelnímu výstupu. Účastnicemi tohoto projektu jsou ženy věkového spektra 25–50 let bez předešlé praktické zkušenosti s divadlem a inscenační tvorbou, avšak s velkou chutí k divadelní tvorbě. Předlohou pro inscenaci je především historická kniha Jiřího Jilíka *Žitkovské čarování*, autentické zpovědi místních pamětníků a rozhovor s Jiřím Jilíkem.

Je zajímavé, že již podruhé si někteří ze studentů vybrali jako svůj projekt specifickou divadelní formu autoteatro; velmi rozšířenou divadelní formou zejména v zahraničí, v ČR se objevuje spíše ojediněle. Minulý rok se touto formou zabýval Tomáš Wortner, kterému pro tvorbu projektu byla předlohou Paní z Moře od Henrika Ibsena a mohli jste jeho autoteatro sami zažít v kavárně Rotor. Letošní rok projekt *Hranice hry / Autoteatro* realizují tři studentky: Lucie Prouzová, Monika Okurková a Anna Votrubová, přičemž vycházely z povídky Milana Kundery *Falešný autostop*.

A co vlastně „autoteatro“ znamená? Jedná se o formu hraničního divadla, kdy divák je zapojen do děje hry a stává se hercem. Hercem se stává v okamžiku, kdy si nasadí sluchátka, skrze které mu je reprodukován příběh a instrukce, které má účastník plnit. Díky tomu se dostává do přímého styku s příběhem, lépe ho prožije a vnímá. Často je tato divadelní forma realizována v alternativních prostředích (kavárny, nádraží, restaurace apod.), a to zejména pro atmosféru, účinek a náladu, kterou u účastníka chtějí organizátoři vyvolat.

Autorky letošního projektu realizovaly autoteatro v kavárně Café Práh, což je svým prostředím velmi tichá a ve své podstatě romantická kavárna. Prostředí koresponduje s příběhem a dodává mu správnou atmosféru, jež je pro tuto formu divadla značně určující. Účastník se stává nejen hercem, ale také divákem. Studentky navíc využily i hraní některých pasáží příběhu dalšími herci. Účastník si tak užije ojedinělý zážitek, kdy může příběh přijímat zprostředkovaně, pomocí herců, ale zároveň si příběh sám prožije skrze vlastní akci.

Dalším, pro svou podobu na Ateliéru Divadlo a výchova velmi netradičním, je letošní poslední projekt *Múza padá vzhůru*. Autoři projektu Eliška Kinclová a Dominik Filip se rozhodli vytvořit filmový dokument na základě vlastní koncepce. Dokument se bude zabývat vybranými absolventy Ateliéru Divadlo a výchova DIFA JAMU v Brně jako zástupci vybraných oblastí uplatnění absolventa ADAV v oborové praxi. Mezi spoluautory projektu patří i přízvaní studenti University T. Bati ve Zlíně, kteří zajistí technickou stránku projektu.

Anna Votrubová

Obě fakulty JAMU uvedly společně tragédii Médeia jako fyzické divadlo na módním mole

Nejtragičtější postavu světového divadla – bájnou Médeiu – oživila ve společném projektu Hudební a Divadelní fakulta JAMU. Proslulou antickou tragédií, kterou o vražedkyni vlastních dětí napsal Eurípídés, uvedlo Divadlo na Orlí v premiéře 5. června, první repríza se uskuteční o den později 6. června.

Mimořádný projekt nese výmluvný podtitul *Rytmus – Pohyb – Text*. Půjde o fyzické divadlo vzniklé ve spolupráci obou fakult brněnské umělecké akademie. Projekt je realizován v rámci Fondu rozvoje vzdělávací a umělecké činnosti JAMU 2014.

„Jedná se o laboratoř zaměřenou na hledání cest. Jde nám o to, aby fyzický pohyb a text vytvořily vzájemný kontakt.

S textem jsme pracovali tak, aby vystihoval přirozenost komunikace a ponechal si svoji obsahovou stránku,“ uvedl režisér nezvyklého představení Marek Mokoš. Podle něj je Eurípidova Médeia oproti jiným zpracování od Aischyla a Sofokla zajímavá hlavně tím, že se stává katem vlastních dětí ze žárlivosti, pomsty a nenávisti. „Nosné téma pro diváka vidíme v touze pomstít se za každou cenu, ovládat svůj osud, a když se nám ho někdo pokouší změnit, naše vášně neznají hranice,“ doplnil mladý režisér.

Prostředí, ve kterém mladí hudebníci a divadelníci inscenovali svoji neobvyklou divadelní formu, režisér a scénograf David Janošek představovalo módní molo. „Prostorově zanecháváme antický

— V experimentálním představení ateliéru Taneční a pohybové divadlo a výchova se v hlavní roli představila jeho vedoucí docentka Hana Halberstadt.

Médeia – odpověď na volání po experimentu

Na konci února, zhruba po roce a půl provozu v Divadle na Orlí, se konala otevřená diskuse na téma, jak naše nová scéna funguje a jak by měla fungovat do budoucna. Jestli plní to, co bychom očekávali, na čem je ta náplň závislá, k čemu by měla sloužit a k čemu ne, kam by se měla ubírat dramaturgie, co to je a co není mezifakultní spolupráce apod. Debata byla plodná a jistě se dočkala i obsáhlejší reflexe, které se teď věnovat nehodlám. Na jednu z vyřčených myšlenek bych přesto rád navázal. Snad potěším všechny, kdo prahnuli po větší míře experimentování,

zprávou že velmi zajímavý experimentální projekt v DNO právě nyní finalizuje. Jedná se o inscenaci Médeia, projekt ateliéru Taneční a pohybové divadlo a výchova (ved. doc. Mgr. Hana Halberstadt), který vznikl za podpory FRVUČ JAMU 2014. Záměrem tohoto projektu, k němuž byl přizván jako režisér Marek Mokoš (student Operní režie na HF) je zakomponovat do především pohybově koncipované inscenace živou rytmickou složku v podobě souboru bicích nástrojů, které spoluvytvářejí dramatické situace, pulzaci pohybu, napětí a dynamiku. Celá hudební – rytmická

část představení vzniká pod vedením doc., MgA. Martina Opršála (KBN) přímo ve zkouškách a v úzkém kontaktu hudebníků s herci. Text je redukován na torzo, v němž rytmus přináší do pohybu emoci a napětí, maximální energie je věnována expresivitě hry. Rodí se tu tak pozoruhodné hudebně-divadelní dílo, jehož hudební složka, Percussion Ensemble JAMU má na jeho vzniku podíl bez přehánění spoluautorský. Za zmínku stojí i výrazně dynamická a detailně propracovaná role chóru, který se zapojuje aktivně i do rytmické sekce.

Tomáš Studený

Kavárna v Poděbradech

Studenti druhého ročníku činoherního herectví vystoupili na 52. ročníku tradičního festivalu Poděbradské dny poezie konaném 24.–27. dubna 2014 s pořadem **Kavárna**. Pod vedením pedagogů DIFA **Jany Kaločové-Štvrtecké** a **Petra Svozílka** připravili 30 minutové představení odehrávající se v komorním prostředí, které dovoluje nahlas prezentovat vlastní niterné pocity, emoční rozpoložení a názory na život, společnost a lásku. Jako prostředek těchto vyjádření byly vybrány verše Anny Achmatovové a Osipa Mandelštama společně s šansony Jiřího Bulise, Jarka Nohavici, Radúzy či písněmi známými v podání Marty Kubišové. Po úvodním ansámblovém vstupu, ve kterém studenti prokázali schopnost vícehlasého zpěvu, následovaly výstupy jednotlivců, kdy měl každý z herců k dispozici jednu báseň a jednu píseň za doprovodu klavíru.

Cílem tohoto malého projektu, vytvořeného jako semestrální práce – cvičení, bylo zvláště pro studenty herectví potřebné propojování uměleckého přednesu a zpěvu prostřednictvím poeticky a hudebně hodnotných děl. Studenti ateliéru doc. Aleše Bergmana **Šarka Býčková, Dominick Hájek, Martin Hudec, Kristýna Hulcová, Ema Jurková, Agáta Kryštůfková, Adam Mašura, Petr Németh, Tereza Slámová, Vojtěch Šárský, Jakub**

Urbánek a Viktor Zavadil podali v Poděbradech výkon, který byl s ohlasem přijat publikem i odborníky ze sdružení Slovo a hlas. Velmi cenná byla i možnost shlédnout představení jednotlivců i ansámbly ostatních uměleckých škol, jak českých, tak slovenských a rozšířit si povědomí o práci jiných v náročné disciplíně uměleckého přednesu mluveného či zpívaného slova.

Petr Svozílek

Bosé nožky/Špalíček

Mezifakultní projekt „Koncert Janáčkova akademického orchestru trochu jinak“ byl uveden v Divadle na Orlí v pátek 2. května 2014 na veřejné generální zkoušce a v sobotu 3. května 2014 na premiérovém představení.

V první polovině večera byl představen melodram Petera Grahama *Bosé nožky*, který ve scénickém provedení ztvárnil první ročník Ateliéru KSFT DIFA JAMU (účinkující: Aneta Červená, Vojtěch

Hříbek, Tomáš Janyška, Tereza Jurová, Tereza Sikorová, Marie Svobodová, režie Mgr. MgA. Pierre Nadaud, Viktor Černický, choreografie Jazmína Piktorová.

Ve druhé polovině večera zazněl výběr z 1. a 2. suitu ze zpívaného baletu Bohuslava Martinů – *Špalíček*, v režii Davida Kříže, choreografii Ing. Davida Strnada, kostýmech Renáty Ivancové. Scénické provedení ztvárnili studenti třetího ročníku Ateliéru muzikálového herectví doc.

Sylvy Talpové (Kristýna Štarhová, Štěpán Kaminský, Katarína Mikulová, Daniel Rymeš, Jiří Daniel, Ondřej Bábora, Markéta Pečková, María José Capel Luna). Janáčkův akademický orchestr (umělecký vedoucí doc. Jan Zbavítel) řídil hostující dirigent doc. Leoš Svárovský. Scénický večer, který nabídl dramaturgicky rozmanitý program, byl absolventským projektem studenta hudebního manažerství BcA. Karla Hampla.

Ohlédnutí za přípravou scénického večera Koncert Janáčkova orchestru trochu jinak

Spolupráce na mezifakultním projektu „Koncert Janáčkova orchestru trochu jinak“ začala již na sklonku akademického roku 2012/2013.

Tento inscenační úkol nebyl vůbec jednoduchý! Na počátku bylo nutné si představit v sále Divadla na Orlí rozložení padesáti čtyřčlenného orchestru, osm pohybujiících se tanečniců na úzké ploše 2 × 8 m², „virtuálně“ přemýšlet nad zorným polem publika versus výška postav orchestrálních hráčů. Bylo nutné respektovat a nacházet kompromisy s druhým tvůrčím týmem scénického projektu *Bosých nožek*, který našemu *Špalíčku* předcházela v první části večera. Bylo nutné přimýšlet nad logistikou téměř osmdesáti účinkujících a ještě k tomu vydržet téměř rok v napětí, zdali vše půjde okem diváka vůbec vidět! Obava nám všem zúčastněným probíhala hlavou až do první scénické společné zkoušky. Čas rychle běžel a je velice milé, že se nám podařilo naplnit to, co jsme si téměř rok před premiérou projektu vymysleli.

V rámci mezifakultní spolupráce nebyl důležitý jen cíl, ale především také cesta. Jsem velice rád, že jsem na tomto projektu mohl spolupracovat se třetím ročníkem Ateliéru muzikálového herectví doc. Sylvy Talpové a sejit se v inscenačním týmu s výborným choreografem Ing. Davidem Strnadem.

Díky účasti orchestrálních hráčů, hostujícího dirigenta, uměleckého vedoucího JAO, pedagogů z ateliérů a kateder DIFA a HF JAMU, hostující kostýmní výtvarnice, studentů mnoha oborů, jsme se mohli setkat na poměrně malé časové ploše s velkou spoustou názorů, přístupů a úhlů pohledů.

Barokní bouřlivé jaro v Divadle na Orlí

Jarní období akademického roku 2013/2014 ovládl prostor Divadla na Orlí dámský režijní tandem! Dvě operní režisérky se setkaly při společném absolventském večeru.

S kolegyní Vendelínou Osvaldovou, která je podepsána pod absolventskou bakalářskou režii první poloviny večera, naplněnou operou Františka Xavera Brixiho – *Erat unum cantor bonus*, jsem měla v jeho druhé polovině možnost

zabrousit do krásných vod barokní operní tvorby – *Bouře* Henryho Purcella. Jednalo se o poslední inscenaci, kterou jsem v rámci svého studia na Hudební fakultě JAMU v oboru operní režie inscenovala. Za pět roků jsem si tak mohla vyzkoušet řadu žánrů a slohových období, od autorské tvorby, přes scénické zpracování Janáčkova *Zápisníku* zmizelého v rámci Mezinárodního hudebního festivalu Janáček Brno 2010, přes většinou režiséry

— Špalíček – celý tým

Zjistili jsme, že obě fakulty mají svá specifika, postupy a mohou mnohé nabídnout. Nebudu zde tvrdit, že se jednalo o zcela bezproblémovou přípravu. Samozřejmě, že se objevily i problémy a neshody. Domnívám se však, že jsme si z nich všichni vybrali to podstatné a důležité, to co nás posunulo a bude posouvat dále – důkazem toho byl náš výsledný společný večer odměněný potleskem publika. Za sebe tento projekt uzavírám slovy, že pro mne byl jedinečnou tvůrčí i organizační zkušeností, kterou vřele doporučuji každému inscenátorovi k vyzkoušení!

David Kříž

— Z inscenace *Bouře* od Henryho Purcella

obávanou operu W. A. Mozarta – *Così fan tutte*, Poulencův lidský hlas až po barokní operu *Bouře* Henryho Purcella. Právě po tomto žánrovém období – kolébce rozvoje opery – jsem toužila.

Kromě titulu samotného mne velice potěšila účast Mgr. Františka Dofka, pedagoga JAMU, odborníka na barokní tanec, který připravil taneční části s hostujícími souborem barokního tance Alla Danza. Byla to velice působivá spolupráce,

protože jsme hned v počátcích našli společnou inscenační řeč. Oproti první poloovině večera, která si vyzkoušela princip časového posunu opery do současnosti, jsme se vydali po stopách historických poznatků způsobu uvádění barokních oper, které jsme transformovali do svého vlastního inscenačního jazyka, jenž hovořil o zastavení se, lidském slepém jednání a moudrosti mořské říše. Orchester JAO hrál obě dvě opery pod taktovkou

Marka Klimeše. Kromě sólových rolí byla opera *Bouře* obsazena i výborným sborem (sbormistr Mgr. Klára Roztočilová). Obě inscenace tak vytvořily bohatý dramaturgický obsah večera nastiňujícího rozmanitost režijních náhledů na operní literaturu. Jsem ráda, že jsem se mohla na tomto projektu podílet jako režisérka i autorka českých textů a být tak součástí krásného barokního operního titulu.

Renata Fraisoová

Salon původní tvorby 2014

Ve dnech 14. a 15. března 2014 se konal na Divadelní fakultě 21. ročník festivalu Salon původní tvorby, v němž studenti Divadelní fakulty představují formou miniinscenací, scénických čtení, recitací, performancí atd. atp. svou vlastní literární tvorbu. Tématem letošního ročníku byla „hra“ v nejrozsáhlejších podobách. V programové koncepci organizátoři Salonu napsali: „*Chtěli bychom poskytnout všem tvůrcům i jiným nadšencům hrací prostor pro hru, ať už v jakékoli formě a ať už o jakémkoli tématu (...) Pravidla naší hry jsou jasná: PIŠTE, TVOŘTE, HRAJTE SI! (...) Probudme v sobě hráče, ty, kteří se pusť do hry sami se sebou, s texty a publikem. Dejme průchod vlastní imaginaci, humoru, nadhledu a nadšení.*“

Během dvou dnů bylo uvedeno téměř dvacet titulů, jejichž autory jsou výhradně studenti Divadelní fakulty. Součástí Salonu bylo promítání filmů, přehrávky zvukových děl, zpívání a v neposlední řadě i osobitá výtvarná koncepce: chodby a učebny fakulty byly zaplaveny a vyzdobeny mnoha hračkami, hrami a dalšími předměty, které inspirují hravost či skýtají hravé a zábavné trávení volného času. A tak jste třeba mohli hrát

sudoku, nebo luštit křížovku. Tedy pokud vám zbyl čas mezi jednotlivými akcemi Salonu. Na závěr každého dne byla diskuse mezi tvůrci a diváky. Za podpory grantu agentury DILIA vyšel Sborník obsahující všechny texty shromážděné pro Salon 2014; sborník si bylo možno zakoupit již při konání Salonu.

Projekt Salon původní tvorby je povinným výukovým předmětem pro studenty dramaturgie, režie, divadelního manažerství... Účastní se ho však i studenti dalších oborů, neboť prostor pro tvorbu je volný a svobodný. Koncepce letošního hravého Salonu vznikla společným úsilím studentů 2. ročníku bakalářského studia režie a dramaturgie Patrika Bouška, Sárý Čermákové, Dagmar Haladové, Hany Marvanové, Juraje Marušice a Matěje Nytry z Ateliéru režie a dramaturgie Václava Cejпка (pedagogové Miroslav Plešák, Zbyněk Srba a Pavel Trtílek).

Informace o Salonu lze najít také v samostatné kapitole publikace v Hlavní roli text. Podoby a proměny scénického čtení. <https://www.namu.cz/item.php?item=276>.

Václav Cejpek

Co nového v Martě?

Sezona 2013/2014 je za námi, Klíče od Marty byly předány a my pomalu, ale jistě chystáme sezonu další.

V letošní sezoně mohli diváci shlédnout 5 inscenací. Na začátku září to byl Kabaret Hrabal, v režii Ivo Krobota (v rámci aktivit OPVK jsme jeli na 2 zájezdy), který se mimo již zmíněné zájezdy do ostravského Cooltouru a pražského divadla DISK, zúčastnil také hrabalovských slavností pořádaných městskou částí Brno – Židenice v rámci oslav 100. výročí narození Bohumila Hrabala v březnu 2014 a v dubnu hostoval v pražském Činoherním klubu. Následoval Hamlet v režii Jolany Kubíkové (v rámci OPVK jako spolupráce s profesionálním režisérem), a rok 2013 pak v prosinci uzavřela premiéra Peer Gynta v režii studenta režie Juraje Augustína, ve kterém hostovala Erika Stárková (v rámci OPVK jako profesionální herečka).

V letním semestru mohli diváci shlédnout hned dvě absolventské inscenace. V únoru měl premiéru Zpověď hochštaplera Felixe Krulla od Thomase Manna v režii Lukáše Kopeckého (v rámci OPVK se jednalo o původní současný dramatický text) a v březnu pak Krvavá svatba od F. G. Lorcy, v režii Juraje Augustína (v rámci OPVK se jednalo o spolupráci se studentem kompozice z Hudební fakulty JAMU Jiřím Najvarem). 18. května 2014 se pak s Martou rozloučil 4. ročník činoherců prof. Ivo Krobota předáním Klíčů od Marty nižšímu ročníku. V tomto případě se jednalo o 3. ročník doc. Oxany Smilkové.

V květnu jsme se již tradičně zúčastnili festivalu divadelních škol ZLOMVAZ v Praze, kam naši studenti přivezli Krvavou svatbu v režii Juraje Augustína. V červnu pojedeme s Peer Gyntem do Bratislavy na festival Istropolitana Projekt pořádaný VŠMU.

Jedna úspěšná sezona je za námi a v Martě už samozřejmě chystáme tu další. A na co se můžete těšit?

Hned první inscenace sezony bude v režii Jana Antonína Pitínského, a nese název Metoda! (Moje výchova k herectví), v říjnu se představení vedoucí ročníku Oxana Smilková s inscenací Poslední mystifikace Salvadora Dalí. Na konci listopadu se v Martě představí i absolventské představení Výchovné dramatiky neslyšících pod vedením Zoji Mikotové s názvem Časoprostor. Rok 2014 uzavře první ze studentů režie, Gabriela Krečmerová, Pláňkou od F. G. Lorcy. Na jaře 2015 zase uvedou svoje premiéry dva studenti režie. V únoru to bude Matyáš Dlab s autorskou inscenací Adam 2.0, v březnu Zuzana Patraková s inscenací Candide čili optimismus od Voltaira. Těšíme se na viděnou v nové sezoně v Divadelním studiu Marta!

Janika Kolářová

DnO mezi druhou a třetí sezonou

Divadlo na Orlí ukončilo svoji druhou sezonu a pomalu se vydává vstříc třetí. Zrekapitulujme si tedy, co diváci viděli a na co se budou moci těšit po prázdninách.

Letošní sezona nabídla opět čtyři tituly muzikálového ročníku DIFA (vedoucí MgA. Stano Slovák), z nichž jeden byl činoherně zaměřen, a dvě opery z Hudební fakulty. Kromě nich se v divadle děly další aktivity obou fakult – představení, koncerty, konference, workshopy, melodram, festival SETKÁNÍ/ENCOUNTER i Ples JAMU.

K vidění byla jako první Pucciniho Bohéma (v rámci OPVK – spolupráce s profesionálním scénografem), upravená do muzikálového tvaru, která absolvovala i dva zahraniční festivaly – v říjnu Artorium v Banské Bystrici, v květnu potom 1. ročník mezinárodního festivalu muzikálových škol v německém městě Schwedt/Oder, a je třeba říci, že reprezentovala velmi úspěšně. Dále následoval skandální titul Jerry Springer: Opera (také v rámci aktivit projektu OPVK), který byl celý rok téměř beznadějně vyprodán. Zde se v hlavní roli objevil známý herec Zdeněk Junák a studenti si tak mohli vyzkoušet, jak vypadá práce s velkým hereckým profesionálem.

Pak již vystřídala na měsíc muzikálové kusy Komorní opera s podzimním titulem Don Giovanni v režii Marka Mokose. Operní kus, který ukázal, že i v malém divadle se dá udělat velká věc, znamenitě provedený a divácky i kriticky velice úspěšně přijatý.

V únoru proběhla premiéra inscenace Tajemství Žlutého hřbetu, v režii hostujícího Martina Packa, která vzešla z úzké

ZVONOKOSY – muzikál
Petr Markov, Jindřich Brabec,
režie: Sylva Talpová

SWEENEY TOD – muzikál
Hugh Wheeler, Stephen Sondheim
režie: Hana Mikolášková

PŘÍHODY LIŠKY BYSTROUŠKY –
opera, v koprodukcí s mezinárodním
festivalem Janáček Brno 2014
Leoš Janáček
režie: David Kříž

DNO – muzikál
Pavel Drábek, Ondřej Kyas
režie: Tomáš Studený

VEČER KOMORNÍCH OPER – operní
překvapení

PA – PAPA – PA – PA – muzikál
Martin Sládeček, Lukáš Kopecný,
Mario Buzzi
režie: Lukáš Kopecný

spolupráce obou fakult – na jevišti stáli studenti dvou ročníků muzikálového herectví, v orchestřišti seděli studenti Katedry jazzové interpretace. Zkouška spolupráce tohoto druhu vzešla z projektu OPVK.

V březnu se na jeviště opět přesunula Komorní opera, tentokrát s dvěma představeními v jednom večeru v režii dvou dam režiserek, Vendelíny Osvaldové a Renaty Fraisové. Jednalo se o tituly Bylť jest jednou kantor dobrý a Bouře. Oba operní večery, podzimní i jarní, byly financovány z projektu OPVK.

V dubnu pak proběhla premiéra činoherní inscenace muzikálového ročníku Buchty a bohyně.

V květnu bylo možné zhlédnout společný hudebně-dramatický večer obou fakult, jehož součástí byl scénický melodram Bosé nožky a suita ze zpívaného baletu Špalíček (inovace projektu OPVK). Šlo o unikátní projekt, na kterém se podílela řada kateder a ateliérů z obou fakult a který byl nesmírně organizačně náročný. Obě části jako host dirigoval významný český dirigent pan Leoš Svárovský, byl to tedy pro všechny skutečný svátek. Sezonu v květnu ukončil tradiční absolventský festival DIFA.

A co nás čeká po prázdninách? Opět uvedeme čtyři muzikály, z nichž první dva budou posledními, které budou podpořeny projektem OPVK, a dvě opery. Můžete se těšit například na muzikál Zvonokosy v režii doc. Sylvy Talpové, který bude mít premiéru již v září a bude prvním absolventským titulem právě muzikálového ročníku doc. Sylvy Talpové. Komorní opera se na podzim předvede s Janáčkovým titulem Příhody lišky Bystroušky, který vznikne v koprodukcí s mezinárodním festivalem Janáček Brno 2014. Před Vánoci se můžete těšit na druhou muzikálovou premiéru, jejíž titul je v tuto chvíli ještě v jednání. V roce 2015 muzikál čekají dva autorské tituly, jeden v režii Tomáše Studeného, druhý Lukáše Kopecného.

Na jaře nás čeká večer komorních oper v podání studentů Hudební fakulty.

Tedy se jistě máte všichni na co těšit! Minimálně my se těšíme na viděnou v Divadle na Orlí.

Markéta Švecová

— K velmi úspěšným titulům poslední sezony v DnO patřila hudební komedie Tajemství Žlutého hřbetu.

— Na repertoáru DnO se objevila crazy komedie Buchty a bohyně od současného dramatika Petra Kolečka.

V revíru Divadla na Orlí se objeví Liška

Během příštího akademického roku se Hudební fakulta JAMU v Brně opětovně zúčastní Mezinárodního hudebního festivalu Janáček Brno. Titulem, který byl zvolen pro rok 2014, je opera Leoše Janáčka – Příhody lišky Bystroušky (*úprava pro komorní orchestr; Jonathan Dove, 1998*). Inscenační tým, ve kterém se sejdou na postu režiséra David Kříž, dirigentky Nikol Kraft, sbormistryně Klára Roztočilová, je doplněn o hostující scénografku a kostýmní výtvarnici Sylvu Markovou a tvůrce videoartu Jakuba Kříže. Produkčně je projekt veden Michaelou Bókovou, Michalem Grombiříkem, Márií Žileckou.

Variabilní komorní prostor divadelního sálu Divadla na Orlí může oproti velkým jevištím poskytnout publiku jedinečné vyznění díla. Výsledek práce inscenačního týmu, účinkujících zpěváků a orchestrálních hráčů mohou diváci shlédnout v měsíci listopadu 2014. (ZS)

JAMU v Brně otevírá nový obor – Historickou interpretaci

Zcela nový a dlouho očekávaný obor otevřou na Hudební fakultě Janáčkovy akademie múzických umění v Brně. Od nového akademického roku 2014/15 bude možné studovat nový obor Historická interpretace v prezenčním studiu v bakalářském a navazujícím magisterském stupni. A vybrat si lze hned ze čtyř specializací. Obor Historická interpretace obsahuje celkem jedenáct specializací, z nichž se v akademickém roce 2014/15 budou nabízet tyto specializace:

- historické violoncello (Mgr. Marek ŠTRYNCL)
- loutna (Mgr. Jan ČIŽMÁŘ)
- historická příčná flétna (Mgr. Michaela KOUŘILOVÁ)
- historický zpěv (jen v navazujícím magisterském stupni Mgr. Irena TROUPOVÁ)

„O rok později, tedy v akademickém roce 2015/16, se plánuje otevření oboru historické housle,“ uvedla vedoucí Katedry varhanní a historické interpretace a profesorka JAMU Barbara Maria Willi, Ph.D. Do budoucna jsou připraveny specializace na staré nástroje jako klarina, violone, historický klarinet, historický fagot či klavírový klavír.

Systém studia je velmi flexibilní. Do navazujícího magisterského studia se mohou hlásit i ti, kteří absolvovali bakalářský stupeň na moderní nástroj. Ke studiu navazujícího stupně studia se mohou hlásit i ti uchazeči, kteří získali bakalářský diplom ze hry na historický nástroj na jiné škole než na HF JAMU. Bližší informace jsou umístěny na stránkách HF JAMU pod bodem aktuality. <http://hf.jamu.cz/>

Luboš Mareček

Z nových knižních přírůstků Knihovny JAMU

- Burton, Tim:** *Ústříčková smutná smrt a jiné příběhy*. 2013.
Cindlerová, Jana: *Dramaturgie pro jednadvacáté století*. 2013.
Foster, Thomas C.: *Jak číst romány jako profesor*. 2014.
Halfyard, Janet K.: *Berio's Sequenzas: essays on performance, composition and analysis*. 2007.
Chloupek, Vojtěch: *Smlouvy v divadelní praxi*. 2013.
Klíma, Miloslav: *Divadlo a interakce IV., V., VI., VII.*, 2010, 2011, 2012, 2014.
Lejsková, Věra: *Moravské hudební rody*. 2014.
Motlová, Milada: *Český rok od jara do zimy*. 2010.
Packer, Randall: *Multimedia: from Wagner to to virtual reality*. 2002.
Potter, Keith: *The Ashgate research companion to minimalist and postminimalist music*. 2013.
Reiner, Martin: *Básník (román o Ivanu Blatném)*. 2014.
Salter, Chris: *Entangled: technology and the transformation of performance*. 2010.
Schmelzová, Radoslava: *Divadlo v netradičním prostoru, performance a site specific*. 2010.
Schmelzová, Radoslava: *Současná umělecká díla v krajině*. 2014.
Whitton, Hana: *Toulky literární Anglií*. 2014.

V katalogizačním záznamu v katalogu najdete u mnoha knih obálky a obsahy (formát pdf). Nové přírůstky do fondu na adrese <http://dokumenty.jamu.cz/knihovna/rss/>

Výročí

červen

Ardaševová Renata doc. MgA.
Jůza Bohumil
Kopecký Miroslav
Mojdl Edgar Ing. MgA. Ph.D.

červenec

Kavan Jan MgA. Ph.D.
Procházková Martina Mgr.
Slámová Bartošová Kateřina
Spáčil Jiří
Valová Lenka JUDr.

srpen

Dozbabová Martina Mgr.
Haraštová Jana
Jurdová Veronika
Kaupová Helena doc. Mgr.
Meixner Jaroslav Ing.
Smolka Martin doc.
Strnad David Ing.

září

Holá Monika doc. Mgr. et MgA.
Kulichová Radka Mgr.
Matoušek Bohuslav doc. MgA.
Moláková Dana
Skoták Emil doc. Mgr.
Vrbková Jitka MgA.

říjen

Abou Lucie MgA.
Kunt Václav prof. Mgr.
Oulehlová Ivana Ing.
Prokeš Martin Mgr.

listopad

Krátká Jarmila prof.
Musilová Pavla Mgr. et MgA.
Řezníček Jan Mgr.

prosinec

Achaladze Natalia
Hegner Karel doc. Mgr.
Kusáková Šárka Ing.
Novozámský Roman doc. Mgr.
Sláviková Vladimíra doc.

Hudební fakulta Janáčkovy akademie múzických umění v Brně
 ve spolupráci s Nadací Leoše Janáčka
 Faculty of Music of Janáček Academy of Music and Performing Arts
 Brno in partnership with Leoš Janáček Foundation

pod záštitou hejmana Jihomoravského kraje JUDr. Michala Haška a primátora statutárního města Brna
 Bc. Romana Ondřejka, MBA
 under the patronage of Governor of the Region of South Moravia JUDr. Michal Hašek and Mayor of the City of Brno
 Bc. Roman Ondřejka, MBA

MIZNÁRODNÍ
 SOUTĚŽ
 LEOŠE JANÁČKA
 HF
 LEOŠ JANÁČEK
 INTERNATIONAL
 COMPETITION

vypisuje **20.** ročník
 Mezinárodní soutěže
Leoše Janáčka
 announces **20**th Annual
Leoš Janáček
 International Competition
 in Brno

v oborech / in
flétna / flute
klarinet / clarinet

21. – 26. září 2014
 21 – 26 September 2014

Soutěž se uskutečňuje za finanční podpory / the competition
 will take place thanks to financial support from:

Ministerstvo kultury
 Janáčekova akademie múzických umění v Brně
 Nadace Leoše Janáčka
 JAMU
 Město Brno

Partneři soutěže/partners of the competition:
 Filharmonie Brno Philharmonie

Více informací na: <http://hf.jamu.cz/mezinarodni-soutez-leose-janacka/>
 For more information: <http://hfenglish.jamu.cz/leos-janacek-international-competition/>

Autoři Občasníku 2014/II:

prof. PhDr. Jindra Bártová, pedagožka
 HF JAMU

Veronika Bošelová, studentka DIFA JAMU
 a koordinátorka festivalu Setkání/Encounter
 2014

prof. PhDr. Václav Cejpek, prorektor JAMU

doc. MgA. David Drozd, Ph.D., pedagog
 DIFA JAMU

Zuzana Fischerová, studentka HF JAMU

BcA. Renata Fraisová, studentka HF JAMU

doc. MgA. Marek Hlavica, Ph.D., pedagog
 DIFA JAMU

doc. Mgr. MgA. Monika Holá, Ph.D.,
 proděkanka HF JAMU

Barbora Holanová, studentka DIFA JAMU

Martina Janotová, studentka DIFA JAMU

PhDr. Romana Kasperkevičová, vedoucí
 Knihovny JAMU

Mgr. Ivana Kloubková, pedagog DIFA

BcA. Janika Kolářová, tajemník – manažer
 studia Marta

David Kříž, student HF JAMU

Mgr. Et Mgr. Radka Kunderová, Ph.D.,
 vědecká pracovnice DIFA JAMU

Martin M. Macháček, vedoucí redakce festi-
 valového časopisu Bulletin

Mgr. Luboš Mareček, specialista pro vnější
 vztahy – rektorát JAMU

doc. Mgr. ArtD. Matej Daniel, Výzkumné
 centrum HF JAMU

Mgr. Jana Michálková-Slimáčková, Ph.D.,
 pedagožka HF JAMU

Monika Okurková, členka souboru Reverzní
 dveře

doc. MgA. Opršál Martin, vedoucí katedry
 KBN HF JAMU

Anna Pinknerová, studentka HF JAMU

prof. PhDr. Miroslav Plešák, pedagog
 DIFA JAMU

prof. PhDr. Antonín Přidal, pedagog
 DIFA JAMU

Mgr. Lenka Schubertová, DIFA JAMU

Michal Skočovský, student DIFA JAMU
 a umělecký vedoucí festivalu
 Setkání/Encounter 2014

MgA. Tomáš Studený, pedagog HF JAMU

Bc. Petr Svozílek, pedagog HF JAMU

MgA. Markéta Švecová, produkční DnO

Anna Votrubová, studentka DIFA JAMU

Novinky z knihovny JAMU

Knihovna JAMU má od letošního roku informativní text na anglické verzi webo-
 vých stránek JAMU, aktualizovanou stránku o historii knihovny a zřízenou stránku
 na sociální síti facebook.

Na stránce knihovny je také vystaven abecední Seznam odebíraných časopisů na
 rok 2014. Zpřístupněny byly elektronické verze časopisů TDR/The Drama Review
 a Deustch Perfekt.

Romana Kasperkevičová

Občasník JAMU – dvojčíslo 2014/II

Redakčně připravil Luboš Mareček
 za spolupráce Jindřišky Bártové
 a Zdeňky Stejskalové
 E-mail: marecek@jamu.cz

Grafická úprava a sazba:
 Donato, Šaracova 2, Brno

Tisk: Ediční středisko JAMU